

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta financí a účetnictví

Katedra finančního účetnictví a auditingu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2020

Iveta Barnetová

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta financí a účetnictví

katedra finančního účetnictví a auditingu

studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

**Výroční zpráva jako zdroj informací pro uživatele
účetních informací**

Autor bakalářské práce:

Iveta Barnetová

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Vladimír Králíček, CSc.

Rok obhajoby:

2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Výroční zpráva jako zdroj informací pro uživatele účetních informací“ vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v příloženém seznamu.

V Praze dne

.....

Iveta Barnetová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala panu doc. Ing. Vladimíru Králíčkovi, CSc., za odborné vedení, cenné rady a jeho vždy pozitivní přístup při psaní této bakalářské práce. Poděkování patří také mé rodině a mým blízkým za nekonečnou podporu při mém studiu.

Abstrakt

Název práce: Výroční zpráva jako zdroj informací pro uživatele účetních informací
Autor: Iveta Barnetová
Vedoucí práce: doc. Ing. Vladimír Králíček, CSc.
Katedra: Katedra finančního účetnictví a auditingu
Klíčová slova: Výroční zpráva, účetní závěrka, formulář 10-K

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku výročních zpráv, jejich legislativní úpravu a jejich porovnání ve vybraných státech. Práce je rozdělena do tří částí. V první části je věnována pozornost výroční zprávě jako takové, jejímu účelu, obsahu a také jejím uživatelům. Ve druhé části jsou rozebírány legislativy upravující výroční zprávu a požadavky, které tyto legislativy stanovují v České republice, Spojených státech a Velké Británii. Jsou zde kladeny otázky jako kdo má vlastně povinnost zprávu vyhotovit, jak má vypadat její struktura, obsah a komu a jak musí být reportována. V třetí části jsou rozebírány a porovnávány dvě české a dvě americké výroční zprávy. Je zde také diskutováno, jak zprávy splňují zákonem stanovené požadavky a zda vybrané společnosti dostatečně využívají marketingový potenciál svých zpráv.

Abstract

Title: Annual report as a source of information for users of accounting information
Author: Iveta Barnetová
Supervisor: doc. Ing. Vladimír Králíček, CSc.
Department: Department of Financial Accounting and Auditing
Keywords: Annual report, financial statements, form 10-K

The bachelor thesis is focused on the topic of annual reports, the legislation governing them and the comparison among selected countries. The thesis is divided into three parts. In the first part an annual report is being discussed itself, its purpose, content and its users. The second part goes through the legislation governing an annual report and the requirements set by the legislation in the Czech Republic, the United States and the United Kingdom. There are being asked questions such as who is obliged to prepare the report, how the structure and content are supposed to look like and to whom and how it must be reported. In the third part, two Czech and two American annual reports are being analyzed and compared. There is also a discussion if the reports meet the statutory requirements and whether the selected companies leverage enough the marketing potential of their reports.

Obsah

Úvod.....	8
1 Výroční zpráva.....	10
1.1 Obsah výroční zprávy.....	10
1.1.1 Finanční informace	10
1.1.2 Nefinanční informace.....	11
1.2 Struktura výroční zprávy	12
1.2.1 Prezentační část	12
1.2.2 Finanční část.....	13
1.2.3 Závěrečná část	14
1.3 Uživatelé výroční zprávy.....	14
1.3.1 Investoři	15
1.3.2 Financující instituce.....	15
1.3.3 Orgány státní správy	15
1.3.4 Odběratelé	15
1.3.5 Zaměstnanci.....	16
1.3.6 Analytici.....	16
1.4 Výhody a omezení výroční zprávy.....	16
1.4.1 Výhody.....	16
1.4.2 Omezení	17
2 Legislativní úprava výroční zprávy v ČR a zahraničí	18
2.1 Legislativní úprava v ČR.....	18
2.1.1 Povinnost vyhotovení a uveřejnění výroční zprávy.....	18
2.1.2 Obsah výroční zprávy	20
2.1.3 Pololetní zpráva emitenta.....	21
2.2 Legislativní úprava v USA	22
2.2.1 Výroční zpráva pro akcionáře, formulář 10-K	22

2.2.2	Povinnost vyplnění a uveřejnění formuláře 10-K.....	23
2.2.3	Obsah a struktura formuláře 10-K.....	25
2.2.4	Proxy prohlášení.....	26
2.3	Legislativní úprava ve Velké Británii	27
2.3.1	Strategická zpráva.....	27
2.3.2	Zpráva správní rady	28
2.3.3	Zpráva o odměňování členů správní rady	29
2.3.4	Shrnutí povinnosti vyplnění jednotlivých reportů a jejich uveřejnění.....	29
3	Porovnání vybraných výročních zpráv v ČR a v USA.....	32
3.1	Vybrané výroční zprávy	32
3.2	Výroční zpráva Ford Motor Company	33
3.2.1	Obsah a struktura	33
3.2.2	Zpráva auditora.....	37
3.2.3	Účetní závěrka	37
3.3	Výroční zpráva Ford Motor Company, s. r. o.....	38
3.4	Výroční zpráva Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.	40
3.5	Výroční zpráva General Motors Company.....	42
3.6	Porovnání výročních zpráv	43
	Závěr	46
	Seznam použitých zdrojů.....	48
	Seznam obrázků.....	50
	Seznam tabulek.....	51

Úvod

Za zcela běžný způsob financování ať už státních institucí či soukromých podniků, je považováno získávání prostředků skrze kapitálové trhy. Kapitálové trhy nabízejí jednotlivým podnikům pestrou škálu nástrojů, kterými lze navýšit jejich kapitál, nebo v opačném případě, umožňují investorům zhodnotit jejich volné peněžní prostředky.

Ze strany investora je samozřejmě klíčové zvolit podnik, do kterého se rozhodne své peněžní prostředky vložit. Tady přichází na řadu komunikace mezi společnostmi, které figuruji na kapitálovém trhu jako emitenti, jejichž primární záměr je navýšit vlastní kapitál, a potencionálními investory. Jako jakýsi prostředník mezi těmito dvěma skupinami, díky němuž dokáže společnost komunikovat nejen s možnými budoucími investory, ale také se současnými akcionáři, je považována výroční zpráva. Avšak spektrum uživatelů výroční zprávy není ani zdaleka omezeno pouze na potencionální investory či současné akcionáře. Obrací se s informacemi o podniku jak na externí, tak částečně i na interní uživatele účetních informací – od zaměstnanců, přes konkurenci a bankovní instituce, až k orgánům státní správy. (Zoubek, 1999)¹

V mé bakalářské práci se budu věnovat výroční zprávě jakožto dokumentu, který je nositelem nejen účetních informací o konkrétním podniku, ale také informací o jeho hospodaření, vývoji, strategiích, budoucích plánech a mnoho dalších. Dokumentu, skrze který mají účetní jednotky možnost prezentovat samy sebe. Cílem této práce je porozumění legislativním nárokům kladených na výroční zprávy ve vybraných státech, jejich porovnání, a také pochopení celkového přístupu jednotlivých států k problematice výročních zpráv.

Práce bude rozdělena do tří kapitol. V první kapitole bude věnována pozornost výroční zprávě jako takové. Obecně bude popsán obsah a struktura zprávy a poté bude následovat charakteristika jejich uživatelů. Dále bude kapitola doplněna o výhody a omezení, které výroční zpráva s sebou nese.

Druhá kapitola se bude zabývat legislativní úpravou výroční zprávy v České republice, Spojených státech a Velké Británii. V této kapitole budou zmíněny konkrétní legislativy platné v jednolitých státech na jejichž základě bude rozebíráno, kdo musí zprávu vyhotovit, komu ji

¹ Publikace Jak zpracovat dobrou výroční zprávu od Karla Zoubka z roku 1999 patří mezi jeden z hlavních zdrojů této práce. Důvodem použití této literatury, jež je starší 20 let je skutečnost, že jiná česká literatura věnující se detailněji problematice výroční zprávy neexistuje.

musí reportovat, kolik času účetní jednotka má na její vyhotovení, a především také jak musí výroční zpráva vypadat z hlediska obsahu a struktury.

Třetí a zároveň poslední kapitola bude věnována praktickému porovnání vybraných výročních zpráv. Budou v ní jednotlivě rozebírány a následně porovnávány čtyři výroční zprávy, dvě české a dvě americké. V této práci nebude rozebírána žádná britská zpráva, neboť k porovnání tolika zpráv by zde nebyl prostor. Omezením práce může být nízký počet vybraných zpráv. Mým záměrem bylo poukázat na odlišnosti mezi českými a americkými výročními zprávami a upozornit na zajímavosti, se kterými se lze v amerických zprávách setkat. Věřím, že vybraný vzorek bude pro tyto účely dostačující a umožní čtenáři pochopit přístup k výročním zprávám jak v České republice, tak v USA.

Výroční zprávu považuji za velmi informativní dokument, kterému však, dle mého názoru, není věnována dostatečná pozornost. Ačkoliv se jedná snad o nejdetailnějšího nositele informací o společnosti, výroční zpráva není v českých poměrech tak diskutovaným tématem, jak by měla. Zajímalo mne, jak je toto téma vnímáno za hranicemi České republiky. Během mého bakalářského studia jsem se nikdy nesetkala s žádnými informacemi na téma výročních zpráv v zahraničí a už vůbec ne s nějakými praktickými příklady zahraničních zpráv. A právě to byl důvod, proč jsem toto téma zvolila pro svou bakalářskou práci.

1 Výroční zpráva

Když pomineme povinnost některých účetních jednotek vytvářet a zveřejňovat výroční zprávu, která je upravena legislativou jednotlivých států, a které je věnována pozornost v této práci později, jaké jsou vlastně důvody účetních jednotek zprávu každoročně vytvářet a investovat do ní značnou míru času, peněz i úsilí?

Výroční zprávy plní několik funkcí. Svým obsahem pokrývají širokou škálu informací, cílí na různorodé skupiny uživatelů účetních výkazů a už dávno nejsou sestavovány pouze pro účely státních orgánů a pro splnění zákonné povinnosti dokument vyhotovit.

Výroční zpráva je komplexní dokument publikovaný na roční bázi, poskytující informace týkající se finančního zdraví a hospodářského vývoje daného podniku. Účetní jednotka má prostřednictvím výroční zprávy možnost vyjádřit hodnocení dosavadních aktivit, zvýraznit klíčové činnosti a události, jež nastaly během fiskálního roku a nastínit plány pro její budoucí ekonomický i sociální rozvoj. Může takto představit cíle podniku (účetní jednotky) a informovat o strategiích, kterými plánuje stanovených cílů dosáhnout. Mimo jiné je výroční zpráva také důležitý a značně efektivní marketingový nástroj, jímž podnik může oslovit řadu zainteresovaných stran, které se podílejí na fungování společnosti a mají na ni svým chováním vliv. (Zoubek, 1999)

1.1 Obsah výroční zprávy

Obsah výroční zprávy samozřejmě nezávisí pouze na podniku, který zprávu vyhotovuje, ale také na státu, který tuto problematiku legislativně upravuje. Informace, které podle právních předpisů musí být v dokumentu obsaženy se liší nejen stát od státu, ale závisí také například na velikosti účetní jednotky nebo na formě podnikání dané společnosti. Výroční zpráva vždy obsahuje finanční informace, stejně tak jako informace nefinanční. Vedle splnění své informační povinnosti dané legislativou konkrétní země, je už pak jen a jen na účetní jednotce, jak velkou pozornost bude jednotlivým kategoriím a subkategoriím věnovat.

1.1.1 Finanční informace

Nedílnou součástí výroční zprávy jsou výkazy účetní závěrky, obecně se jedná o rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu a přílohu k účetní závěrce. Tyto základní účetní výkazy se vzájemně doplňují, zobrazují skutečné finanční výsledky a finanční pozici podniku a odkazují na konkrétní časové období.

Rozvaha slouží jako vhodný nástroj pro vyhodnocení schopnosti konkrétní účetní jednotky dostát svých dlouhodobých závazků. Výkaz zisku a ztráty zase sumarizuje výnosy, kterých během účetního období společnost dosáhla a náklady, které musela na tyto výnosy vynaložit. Přehled o peněžních tocích zjednodušeně informuje o tom, jak podnik utrácí své peníze a odkud tyto peníze pocházejí. Přehled o změnách vlastního kapitálu zase poskytuje klíčové informace o rezervách vlastního kapitálu, jejích změnách a faktorech, které tyto změny způsobily. Příloha k účetní závěrce udává doplňující informace, které vysvětlují účetní pravidla a zásady, se kterými účetní jednotka pracuje a zajišťuje komplexnější porozumění účetní závěrce. Prostřednictvím finančních ukazatelů jsou uživatelé výročních zpráv schopni posoudit zdraví podniku a díky častému doplnění čísel a údajů z minulých období jim je také umožněno sledovat vývojové trendy společnosti za uplynulá léta a identifikovat případná rizika.

Pokud se jedná o společnost, jejíž cenné papíry (akcie či dluhopisy) jsou obchodovány na kapitálových trzích, součástí výroční zprávy jsou i údaje o vývoji cen jejich akcií, objemu obchodovaných akcií nebo o struktuře akcionářů. (Zoubek, 1999) Dále pokud podnik využívá investiční nástroje, uvede také informace o rizicích, kterým je vystaven a strategiích spojených s řízením těchto rizik. (Březinová, 2014)

1.1.2 Nefinanční informace

V minulosti bylo uveřejňování nefinančních informací především dobrovolné. Avšak kvůli nátlakům cílových uživatelů výročních zpráv, a především kvůli hlubšímu zájmu a povědomí o klimatických změnách a zvýšení věnované pozornosti sociálním hodnotám, se z reportování těchto informací stal povinný, vysoce standardizovaný postup. Pouze účetní výkazy už nemůžou být a ani nejsou dostačující, neboť jejich vypovídací schopnost nepokrývá celou obchodní činnost společnosti. (Bedenik a Barišić, 2019) Za poslední desetiletí byl zaznamenán nejen nárůst objemu vykazovaných informací, ale také signifikantní změny, co se týče právě obsahové stránky výročních zpráv, kdy podniky mají stále větší a větší zájem zveřejňovat informace nefinančního typu. (Zárybnická Žárová, 2019) Tato skutečnost je také potvrzena ve studii švédské profesorky Susanne Arvidsson na téma zveřejňování nefinančních informací ve výroční zprávě, která v závěru potvrzuje rostoucí trend soustředění právě na tyto informace. Susanne Arvidsson tento trend propojuje s uvědoměním managementu o důležitosti popisovat nejen méně hmatatelné hodnoty samy o sobě, ale také vysvětlovat role, které podniky hrají v procesu vytváření těchto hodnot. (Arvidsson, 2011)

Jak již bylo výše uvedeno, v současné době je vyžadována větší komplexnost výročních zpráv, vedle vykazování finančních výsledků společností je kladen důraz také na sociální a ekologické aspekty podnikání. Tento model je definován jako „triple bottom line“, zkráceně TBL, v překladu trojí zodpovědnost. Koncept, kterému se také přezdívá 3P neboli „Profit, people, planet“, jehož autorem je John Elkington, vyjadřuje myšlenku, že podnik by se měl zaměřit na sociální a environmentální otázky stejně jako na zisk. (*Bedenik a Barišić, 2019*)

Konkrétně lze tedy do nefinanční části výroční zprávy zahrnout informace například o aktivitách společnosti v oblasti výzkumu a vývoje, ochrany životního prostředí, aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů, respektování lidských práv apod.

1.2 Struktura výroční zprávy

V této kapitole je použita struktura z knihy od K. Zoubka *Jak zpracovat dobrou výroční zprávu* (1999), která je dle mého názoru uplatnitelná jako jakási obecná struktura pro většinu výročních zpráv. Výroční zpráva je zde rozdělena na tři části, přičemž každá z nich se vyznačuje zcela jinou charakteristikou. V první části převyšují nefinanční informace nad těmi finančními, kdežto druhá část je zase čistě finanční. Třetí, závěrečná část už pak obsahuje především identifikační údaje a pokud se jedná o společnost obchodovanou na kapitálových trzích² ještě informace určené akcionářům.

1.2.1 Prezentační část

Primárním cílem prezentační části výroční zprávy je představit společnost, její filosofii, hodnoty a její hlavní i vedlejší podnikatelské aktivity. Výroční zpráva obvykle začíná úvodním slovem generálního ředitele nebo předsedy představenstva. V této části jsou stručně představeny významné skutečnosti, které se odehrály v uplynulém roce. Klíčové prvky tady tvoří výzvy, kterým podnik čelil, jeho úspěchy a charakteristika podmínek a prostředí, za kterých podnik těchto úspěchů dosáhl. Je zde zhodnocen výkon společnosti za minulé období, finanční situace společnosti a nastínění strategií a plánů pro nadcházející období. Je zde také obsažen všeobecný popis odvětví, ve kterém účetní jednotka působí a dále je tato část obvykle doplněna o poděkování všem zúčastněným stranám, které svým jednáním měly vliv na vývoj a jednání společnosti.³ (*Zoubek, 1999*)

² Společnost, jejíž cenné papíry (akcie a dluhopisy) jsou registrovány a obchodovány na kapitálových trzích. Pro stručnost je v práci používáno slovní spojení „obchodovaná společnost“.

³ Tuto část lze chápat jako „highlights“ nebo „summary“ společnosti. Tedy shrnutí minulého období a vypíchnutí klíčových skutečností, které nastaly.

Je zvykem do úvodní částí také zahrnout informace o vedení společnosti. Výčet členů statutárních a dozorčích orgánů, který je obvykle doplněn o jejich fotografie a základní údaje o jejich postavení ve společnosti. Poté následuje zpráva představenstva o hospodaření společnosti, ve které má vedení podniku možnost se detailněji vyjádřit ke všem událostem a jevům, jež nastaly v hodnoceném období, a kde je prostor na detailnější komentář ke skutečnostem rozebíraných v úvodním slově generálního ředitele. Hovoří se zde například o obchodních a marketingových aktivitách, cílech a strategiích podniku, zaměstnanecké politice nebo o hlavních, ale i vedlejších podnikatelských aktivitách společnosti. (Zoubek, 1999)

Mnoho společností považuje svou výroční zprávu za účinný marketingový nástroj, který umožňuje přilákat nejen nové potenciální investory, ale i zákazníky či dodavatele, pro které je propagace dlouhého a úspěšného fungování společnosti lákavá. Proto některé podniky věnují opravdu nemalou důležitost samotnému procesu vyhotovení výroční zprávy. Do přípravy zpráv investují značné množství času a také finančních prostředků. Je samozřejmé, že v současné době není vyhotovení a uveřejnění výroční zprávy na internetových stránkách daného podniku tak nákladné, jako před 20 lety, kdy se výroční zprávy musely tisknout, avšak i teď tyto náklady představují nedílnou součást rozpočtu společnosti. Cílem těchto účetních jednotek je výroční zprávy zpracovat tak, aby byly co nejvíce atraktivní a informativní pro jejich uživatele. Aby byl jejich potenciál marketingového a komunikačního nástroje co nejlépe využit. V prezentační části je právě na to prostor. Je zde možnost využití výroční zprávy jako nástroje, prostřednictvím kterého společnost může ovlivnit a diskutovat jakékoli otázky a témata, a prostřednictvím kterého může společnost propagovat sebe samu.

1.2.2 Finanční část

Jak již z názvu vyplývá, tato část se zaměřuje na finanční informace o konkrétní společnosti. Součástí každé výroční zprávy je roční účetní závěrka. Výkazy účetní závěrky, jak je již výše v této práci popsáno, umožňují podniku prezentovat svou skutečnou finanční pozici a zároveň slouží jako zdroj informací pro zainteresované strany, které tak mohou vyhodnotit finanční zdraví podniku, jeho perspektivnost, výnosnost a rizika s ním spojená. Do finanční části bývá často zahrnut i celkový přehled výsledků společnosti za posledních pět až deset let, který sumarizuje klíčová data z účetních výkazů a umožňuje tak vytvářet zase o něco podrobnější obraz společnosti. Přehled finančních výsledků za delší časové období je vhodným nástrojem pro sledování trendů daného podniku, což také zvyšuje vypovídací schopnost výročních zpráv především pro investory a finanční analytiky.

Nezbytným prvkem výroční zprávy je dále zpráva auditora, ve které auditor vyjadřuje názor, zda jsou účetní výkazy věrným obrazem skutečnosti a zda jsou sestaveny v souladu s legislativou platnou v daném státě. Zpráva auditora je důležitým prvkem jak pro financující instituce, tak i pro orgány státní správy. Některé účetní jednotky nemají pouze povinnost mít ověřenou účetní závěrku auditorem, ale mají i povinnost mít ověřenou také výroční zprávu. (Zoubek, 1999)

1.2.3 Závěrečná část

Závěrečná část je převážně zaměřena na akcionáře společnosti. V této části je věnována pozornost například struktuře akcionářů, struktuře akcií nebo trhům, na kterých jsou akcie obchodovány. Nesmí zde samozřejmě chybět ani popis vývoje cen akcií spolu s aktuální cenou a objemem obchodovaných akcií. Dále se zde vyskytují informace o skutečnostech sjednaných na valné hromadě, konkrétně se může jednat o změny ve struktuře statutárních a dozorčích orgánů, rozdělení hospodářského výsledku, vyplácení dividend apod. (Zoubek, 1999)

1.3 Uživatelé výroční zprávy

Při přípravě každé výroční zprávy je nutné, aby se její tvůrci zamysleli nad tím, komu je vlastně zpráva určena. Základním problémem je fakt, že neexistuje pouze jediná cílová skupina. Naopak, výroční zpráva má za úkol oslovit hned několik cílových skupin, přičemž každá z těchto skupin má na dokument zcela odlišné požadavky a hledá odpovědi na zcela odlišné otázky. Je třeba vzít v úvahu požadavky všech koncových uživatelů výroční zprávy a vymezit si priority společnosti, kterým bude celkový obsah zprávy přizpůsoben. Toto stanovení priorit je pro tvorbu výročních zpráv nezbytné, neboť nelze uspokojit veškeré nároky všech uživatelů stejnou měrou a mít na všechny stejný vliv. (Zoubek, 1999)

Je velmi pravděpodobné, že velká část cílených příjemců si výroční zprávu vůbec nepřečte, neboť žádný čtenář není zavázán či povinen si zprávu přečíst, nebo dokonce jí porozumět. Je zcela jasné, že v dokumentu budou obsaženy informace, kterým „neúčetní“ nikdy neporozumí, avšak to není omluva nebo odůvodnění pro vytvoření dokumentu, který by žádný laik neměl zájem číst. Je v odpovědnosti podniku vytvořit výroční zprávu, která bude kvalitní, čitelná a prezentovaná takovým způsobem, aby vzbudila alespoň určitý stupeň zájmu kohokoliv, kdo se rozhodne zprávu číst. (Stittle, 2003)

1.3.1 Investoři

Primární zaměření výročních zpráv je na stávající akcionáře a potenciální investory. Tyto dvě blízké skupiny mají společný zájem a tím je zhodnocení jejich vložených volných peněžních prostředků. Na straně jedné stojí skupina stávajících akcionářů, pro které je klíčové, zda je jejich v minulosti provedená investice stále výnosná natolik, aby si nakoupené akcie ponechali, případně nakoupili další, a na straně druhé stojí skupina potenciálních investorů, kteří hledají výnosný podnik, jenž jim zajistí zhodnocení jejich investic v podobě vyplacených dividend. Obě skupiny sledují především finanční výkonnost a finanční zdraví podniku, rizika, která jsou s ním spojená a jak je zhodnocování podniku perspektivní do budoucna. (Zoubek, 1999)

1.3.2 Financující instituce

Další skupinou, která věnuje výročním zprávám značnou pozornost jsou financující instituce, které, stejně tak jako investory, zajímá především finanční zdraví dané společnosti. Bankám, jakožto věřitelům, je při rozhodování o poskytnutí úvěru konkrétnímu podniku umožněno skrze výroční zprávu získat celkový přehled nad jeho finančním profilem. V této situaci potřebují bankovní instituce zanalyzovat dostupné informace a vyhodnotit, zda je podnik vhodným adeptem pro poskytnutí půjčky, a především zda je solventním dlužníkem, který bude schopen dostát všech svých závazků řádně a včas. (O'Kelley, 2019)

1.3.3 Orgány státní správy

Orgány státní správy mají především zájem na tom, zda účetní jednotky plní svou daňovou, informační a zákonnou povinnost. (Zoubek, 1999) Zajímá je zejména, zda podnik dodržel legislativu platnou a účinnou v dané zemi – ať už se jedná o samotné vyhotovení výroční zprávy, její obsah či povinnost ověření zprávy auditorem nebo povinnost jejího uveřejnění.

1.3.4 Odběratelé

Také odběratelé služeb či produktů konkrétních společností tvoří značnou cílovou skupinu výročních zpráv. Odběratelé vyhledávají kvalitní dodavatele, kteří uspokojí jejich potřeby podle nejzákladnějšího hlediska, a to poměr cena/kvalita. Avšak v současné době, kdy je více a více kladen důraz na vytváření také sociálních hodnot vedle těch ekonomických, a kdy zákazníkům není jedno co kupují, a naopak chtějí znát příběh, který stojí za hotovým výrobkem, funkce výroční zprávy jako zdroje informací pro odběratele roste. Účetní jednotky mají možnost skrze zprávu prezentovat svou image, firemní kulturu a prezentovat své základní

hodnoty. Mají možnost ukázat, jak přistupují k businessu z environmentálního a sociálního hlediska a tím uspokojit skupiny spotřebitelů, kteří informace tohoto typu vyžadují.

1.3.5 Zaměstnanci

Výroční zpráva může oslovit a mít dopad také na zaměstnance daného podniku. Poskytuje managementu příležitost ocenit kvalitu, týmovou práci, angažovanost a loajalitu jejich stávajících zaměstnanců a zároveň jim může umožnit lépe pochopit aktivity společnosti. Vedení podniku může informovat o plánovaných inovacích nebo o odměňovací a platové politice, a tím motivovat zaměstnance současné a oslovit řadu těch potenciálních.

1.3.6 Analytici

V neposlední řadě se k dalším uživatelům výročních zpráv řadí například analytici či masmédiá, kteří mají sílu ovlivnit to, jakým způsobem je podnik vnímán nejen investory, ale i ostatními zainteresovanými stranami. Prostřednictvím analýzy finančních výsledků a prognóz většího počtu společností v konkrétním odvětví, mají analytici možnost posoudit dlouhodobé vyhlídky jednotlivých společností a okomentovat obecné trendy v daném odvětví. (Basu, 2020)

1.4 Výhody a omezení výroční zprávy

Výroční zpráva je velmi cenným a přínosným dokumentem pro nespočet jejích koncových uživatelů a svým obsahem pokrývá rozsáhlé spektrum informací o aktivitách, výsledcích, plánech a strategiích dané společnosti. Avšak ať už se jedná o samotný proces přípravy a tvorby výroční zprávy nebo o čtení zprávy jejími uživateli, je třeba mít na paměti, že se nejedná o dokument dokonalý, a že má vedle přínosů, které přináší, také určitá omezení. Tato omezení ovlivňují vypovídací schopnost a také proces vytváření výroční zprávy. V následujících dvou podkapitolách jsou popsány jak výhody, tak i některá omezení, jež výroční zpráva má.

1.4.1 Výhody

Skrze výroční zprávu má podnik, jeho nejvyšší vedení a management možnost prezentovat, a hlavně předat klíčové informace svým akcionářům, zaměstnancům, státním orgánům a mnoha dalším uživatelům. Stěžejní je samozřejmě vztah mezi společností a jejími stávajícími i potencionálními investory, kteří jednoduše znamenají pro podnik přítok snad vždy potřebného kapitálu. Zmíněné výhody neplatí však jen pro podniky obchodované na kapitálových trzích, ale i pro menší jednotky nebo neziskové organizace.

Prostřednictvím zprávy lze vyprávět celý příběh společnosti autentickým, ale i přesvědčivým a inspirujícím způsobem. Vedení podniku může přímo promluvit

k zainteresovaným osobám a otevřít diskuzi na různá témata ohledně současného stavu a budoucích cílů. (*WJ Communications, 2020*) Je to také způsob pro vysvětlení skutečností, na které v jiných výkazech není prostor. Mohou zde být diskutovány například postupy uplatňované v rozhodovacím procesu nebo v procesu plánování. Je zde prostor pro prezentování celkové firemní kultury a filozofie. Dále zpráva poskytuje možnost vylepšení celkového obrazu účetní jednotky a její perspektivnosti skrze publikování jejich úspěchů a důležitých milníků, jak je již v této práci zmíněno výše. V neposlední řadě bych chtěla vyzdvihnout také výhodu výroční zprávy jako účinného marketingový nástroje, kdy samozřejmě i grafická úprava zprávy hraje velkou roli a měla by jí být věnována dostatečná pozornost.

1.4.2 Omezení

V článku *How important is the annual report (ReportWatch, 2016)* jsou dotazováni tvůrci výročních zpráv, poradci, uživatelé výročních zpráv, resp. investoři z celého světa, zda a do jaké míry považují výroční zprávu za důležitou a zda je téma výroční zprávy vůbec relevantní. Ačkoliv se většina respondentů shodla na tom, že tento dokument je stále jeden z klíčových, tak se mezi odpověďmi vyskytovaly i poměrně skeptické názory. Jeden z argumentů proti výročním zprávám byl například fakt, že jsou vydávány příliš pozdě nato, aby byly vůbec užitečné. Je samozřejmé, že zprávy jsou vydávány s určitým zpožděním. Jak velkým, to převážně závisí na legislativní úpravě jednotlivých států a na účetní jednotce samotné. Dalším omezením může být samotný obsah a struktura výročních zpráv. Ty mohou být často až zbytečně přesyceny informacemi, které vůbec nejsou pro uživatele relevantní, případně mohou být strukturovány nepřehledným způsobem, což komplikuje jejich uživatelům se v nich vyznat. Je důležité, aby účetní jednotka našla vhodnou rovnováhu mezi tím, co je vhodné do výroční zprávy zahrnout, a co nikoliv. Jako omezení pro společnosti se dá brát fakt, že samotná příprava a proces vyhotovení zprávy jsou poměrně velkým konzumentem času a mohou být i finančně nákladné. Na druhou stranu se jedná o dokument s obrovským informačním a marketingovým potenciálem, tudíž stojí za to, do jeho přípravy investovat čas i peníze. Dle mého názoru výroční zprávy, i přes jejich pozdější vydání a jiná úskalí, převyšují svým přínosem tato omezení a přinášejí uživatelům velkou informační hodnotu.

2 Legislativní úprava výroční zprávy v ČR a zahraničí

V této kapitole je pozornost zaměřena na legislativní úpravu výroční zprávy v České republice, USA a Velké Británii. Tyto zahraniční státy byly vybrány na základě předpokladu snadné dostupnosti dat, která by mohla plně posloužit pro zpracování této práce. Ve výběru zahraničních legislativ byla klíčová jazyková bariéra, přičemž obě tyto země jako anglicky mluvící byly od začátku vhodnou volbou. Tudíž bylo možné veškeré potřebné údaje k výročním zprávám dohledat v anglickém jazyce a použít je tak pro tuto práci.

Tato kapitola pojednává v první řadě o přístupu každého z těchto tří států k výroční zprávě samotné, jenž se v několika ohledech liší stát od státu. Jsou zde zmíněny zákony a orgány státní správy věnující se této problematice. Dále jsou v této kapitole rozebírány povinnosti účetních jednotek zprávu vytvářet a náležitosti jejího uveřejňování. Posledním důležitým prvkem je samotný obsah a struktura výroční zprávy, a tedy požadavky každého státu na tyto prvky. Každá země má odlišné požadavky a odlišný přístup. V této kapitole jde primárně o pochopení a definování jednotlivých přístupů podle toho, o jaký stát se jedná, a také o vymezení odlišností, která jsou pro každý stát specifická.

2.1 Legislativní úprava v ČR

Primárním zdrojem upravujícím náležitosti výroční zprávy v České republice je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Ten obsahuje výčet účetních jednotek, jež mají povinnost výroční zprávu vyhotovit, nezbytné informace a přílohy, které musí být účetní jednotkou do zprávy zahrnuty a také stanovuje náležitosti jejího uveřejnění.

Další pramen věnující se této problematice je zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, který upravuje informační povinnost emitenta některých investičních cenných papírů. Obsahuje konkrétní výčet emitentů povinných zprávu vyhotovit, uveřejnit a také výčet finančních i nefinančních informací, jež nesmí být ve výroční zprávě opomenuty. Zajímavostí je dále úprava tzv. pololetní zprávy, která je také určité specifikum pouze pro emitenty cenných papírů.

2.1.1 Povinnost vyhotovení a uveřejnění výroční zprávy

Povinnost samotného vyhotovení výroční zprávy navazuje na povinnost účetní jednotky mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Podle § 20 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen ZUč) jsou povinny mít řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku ověřenou auditorem následující účetní jednotky:

- a) „velké účetní jednotky s výjimkou vybraných účetních jednotek, které nejsou subjekty veřejného zájmu,
- b) střední účetní jednotky,
- c) malé účetní jednotky, pokud jsou akciovými společnostmi nebo svěřenskými fondy podle občanského zákoníku a k rozvahovému dni účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň jednu z uvedených hodnot
 - 1. aktiva celkem 40 000 000 Kč,
 - 2. roční úhrn čistého obratu 80 000 000 Kč,
 - 3. průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50,
- d) ostatní malé účetní jednotky, pokud k rozvahovému dni účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň 2 hodnoty uvedené v písmeni c) bodech 1 až 3.“

Podle § 21 odst. 1 ZUč jsou výše zmíněné účetní jednotky „povinny vyhotovit výroční zprávu, jejímž účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení.“ Účetní jednotka má povinnost zveřejnit výroční zprávu v rozsahu, ve kterém byla sestavena, pokud se jedná o jednotku zapsanou ve veřejném rejstříku, nebo pokud tak stanoví zvláštní právní předpis. Učiní tomu tak uložením do sbírky listin do 30 dnů od schválení účetní závěrky i výroční zprávy auditorem, nejpozději však do 12 měsíců od rozvahového dne zveřejňované účetní závěrky; § 31 ZUč určuje dále povinnost uschovat výroční zprávu spolu s účetní závěrkou po dobu 10 let počínaje koncem období, kterého se týkají.

Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu ukládá povinnost vyhotovit výroční zprávu zase emitentům akcií, dluhopisů nebo jiných obdobných cenných a investičních papírů, a to v případě, že mají sídlo v České republice. Zprávu musí vyhotovit a uveřejnit nejpozději do 4 měsíců po skončení účetního období a zpráva musí být následně veřejně přístupná po dobu nejméně 10 let. Je vhodné také zmínit, že účetní jednotky, které jsou emitenty investičních cenných papírů, jež jsou obchodovány na evropském regulovaném trhu, použijí pro sestavení účetní závěrky mezinárodní účetní standardy⁴. (Zákon č. 563/1991 Sb.)

⁴ Mezinárodní účetní standardy IAS (International Accounting Standards) byly vydávány Výborem pro mezinárodní účetní standardy v letech 1973-2001. Poté byl tento výbor nahrazen Radou pro mezinárodní účetní standardy, která od té doby vydává nové standardy pod pojmem IFRS (International Financial Reporting Standards).

2.1.2 Obsah výroční zprávy

Výroční zpráva, jak je již výše v této práci zmíněno, sestává ze dvou klíčových částí – části finanční a části nefinanční. Co se týče finanční části, podle české legislativy, součástí výroční zprávy je účetní závěrka ověřená auditorem a samotná zpráva auditora. Dále zákon o podnikání na kapitálovém trhu konkrétně udává, že ve výroční zprávě účetní jednotka uvede „číselné údaje a informace o finanční situaci, podnikatelské činnosti a výsledcích hospodaření emitenta a jeho konsolidačního celku za uplynulé účetní období v rozsahu číselných údajů a informací uváděných v prospektu, s uvedením důležitých faktorů, rizik a nejistot, které ovlivnily finanční situaci, podnikatelskou činnost nebo výsledky hospodaření emitenta a jeho konsolidačního celku, a jejich dopadů.“ (*Zákon č. 256/2004 Sb.*)

V nefinanční části, podle tohoto zákona, která je upravena poměrně detailněji než v zákoně o účetnictví, emitenti uvedou informace od řídicích orgánů společnosti, přes systém vnitřních kontrol a řízení rizik až po práva a povinnosti spojených s příslušnými cennými papíry. Jmenovitě to jsou podle § 118 odstavce 4, například:

- „informace o zásadách a postupech vnitřní kontroly a pravidlech přístupu emitenta a jeho konsolidačního celku k rizikům, kterým emitent a jeho konsolidační celek je nebo může být vystaven ve vztahu k procesu účetního výkaznictví,
- popis postupů rozhodování a složení statutárního orgánu, dozorčí rady či jiného výkonného nebo kontrolního orgánu emitenta
- principy odměňování osob s řídicí pravomocí emitenta, jména a příjmení těchto osob a popis jejich činnosti a s nimi spojených působností a rozhodovacích pravomocí
- informace o kodexech řízení a správy společnosti, které jsou pro něj závazné, nebo které dobrovolně dodržuje, a informaci o tom, kde je možno do kodexu nahlédnout“ (*Zákon č. 256/2004 Sb.*)

Podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví účetní jednotky ve výroční zprávě uvádějí nefinanční informace:

- a) „o skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu výroční zprávy podle odstavce 1,
- b) o předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky,
- c) o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,
- d) o nabytí vlastních akcií nebo vlastních podílů,
- e) o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích,

- f) o tom, zda účetní jednotka má pobočku nebo jinou část obchodního závodu v zahraničí,
- g) požadované podle zvláštních právních předpisů.“

Povinnost zahrnutí těchto informací však neplatí pro mikro, malé a střední účetní jednotky, resp. tento výčet je relevantní pouze pro velké jednotky. Dle mého názoru by se pravidla o uvádění nefinančních informací měla vztahovat i na ostatní účetní jednotky, alespoň ty střední. Neustále lze pozorovat rostoucí trend, kdy uživatelé účetních výkazů vyžadují, aby byla věnována větší pozornost nefinančním informacím. Nemělo by se zapomínat, že, jak je již rozebráno v 1. kapitole této práce, nefinanční informace jsou stejně důležité jako ty finanční.

2.1.3 Pololetní zpráva emitenta

Vedle vyhotovení výroční zprávy emitentů kotovaných cenných papírů stojí jejich další informační povinnost a tou je vyhotovení pololetní zprávy a její následné zaslání České národní bance do 3 měsíců po uplynutí prvních 6 měsíců účetního období. Pololetní zpráva je upravena v zákoně č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu. Stejně tak jako výroční zpráva, i pololetní zpráva musí být poté veřejně přístupná po dobu nejméně 10 let. Podle § 119 zákona o podnikání na kapitálovém trhu účetní jednotka v pololetní zprávě uvede číselné údaje a k nim údaje za odpovídající období předchozího roku. Tyto číselné údaje jsou uvedeny prostřednictvím zkrácené rozvahy, zkráceného výkazu zisku a ztrát a vysvětlujících poznámek a všechny musí být v souladu s požadavky IAS 34⁵, který se zabývá mezitímním účetním výkaznictvím. Emitent má také možnost sestavit namísto mezitímní závěrky závěrku v plném rozsahu. Pokud se tak rozhodne, sestaví závěrku v souladu s požadavky IAS 1⁶. Tento mezinárodní účetní standard se zabývá sestavováním a zveřejňováním účetní závěrky. V případě, že tyto číselné údaje jsou ověřeny auditorem, je součástí pololetní zprávy také zpráva auditora v plném znění, pokud auditor tyto informace neověřuje, společnost to ve zprávě uvede. Následuje popisná část, v níž jsou uvedeny informace, které nesmí chybět jak ve výroční, tak ani v pololetní zprávě. Jedná se o informace o podnikatelské činnosti a výsledcích hospodaření emitenta, rizicích a důležitých faktorech, které můžou mít vliv na činnost účetní jednotky.

⁵ International Accounting Standard 34. Interim Financial Reporting.

⁶ International Accounting Standard 1. Presentation of Financial Statements.

2.2 Legislativní úprava v USA

Ve Spojených státech amerických je výroční zpráva připravována veřejně obchodovanými společnostmi a poté distribuována primárně akcionářům těchto společností. Není však určena jen těm. I americká výroční zpráva má široké spektrum jejich uživatelů. Vedle akcionářů stojí samozřejmě také zaměstnanci, zákazníci, konkurence a široká veřejnost. Do třicátých let 20. století výroční zprávě nebyla věnována téměř žádná pozornost a neexistovala žádná oficiální legislativa, která by ji upravovala, nebo která by ukládala povinnost účetním jednotkám zprávu vytvářet. Existovala pouze malá legislativní podpora regulace trhů s cennými papíry na federální úrovni. To se však změnilo po krachu na newyorské burze v roce 1929. Pár let nato, v roce 1933, vešel v platnost zákon o cenných papírech⁷, který zajišťoval, aby investorům byly poskytnuty všechny důležité informace týkající se nákupu cenných papírů. Zároveň zakazoval případné podvody při prodeji akcií. (Bittar, 2016) Rok poté vznikla Komise pro cenné papíry (SEC)⁸, která měla pomoci obnovit důvěru investorů po pádu akciového trhu. Vznik této komise přišel s přijetím zákona o obchodování s cennými papíry⁹ a spolu s tím přišla povinnost veřejně obchodovaných společností reportovat SEC formou vyplnění formuláře 10-K, který je detailnější kopií výroční zprávy dané společnosti. (Chen, 2019) V průběhu následujících let vznikaly další zákony upravující problematiku investic a obchodování na kapitálovém trhu, jež jsou platné dodnes. V této kapitole je popsán rozdíl mezi výroční zprávou jako takovou a samotným formulářem 10-K a poté je věnována pozornost detailnějšímu popisu 10-K, jenž je klíčovým dokumentem na americkém kapitálovém trhu.

2.2.1 Výroční zpráva pro akcionáře, formulář 10-K

Výroční zpráva, v USA přesněji nazývána výroční zpráva pro akcionáře, je dokument používaný veřejnými společnostmi ke sdělování podnikových informací, jak už z názvu vyplývá, právě jejím akcionářům. Obsahuje informace typické snad pro každou výroční zprávu, jež jsou detailněji popsány v první kapitole této práce. Jmenovitě to jsou finanční údaje, výsledky uplynulých let, cíle společnosti, aktivity v oblasti výzkumu a vývoje apod. Účetní jednotky musí zaslat výroční zprávu jejich akcionářům a poté je zpráva prezentována a diskutována na každoročně konané valné hromadě. (SEC, 2014)

Výroční zpráva ve formulářové podobě 10-K, musí být na rozdíl od klasické výroční zprávy podána, jak je již výše zmíněno, Komisi pro cenné papíry. Zahrnuje detailnější informace

⁷ Securities Act of 1933.

⁸ Securities and Exchange Commission.

⁹ Securities Exchange Act of 1934.

o finanční situaci podniku a obsahuje také účetní závěrku společnosti. Ačkoliv se může zdát, že oba tyto dokumenty jsou téměř totožné, není tomu tak. Obě zprávy mají především jiný účel a také odlišný vzhled. Klasická výroční zpráva je určena akcionářům, kdežto podaný formulář zabezpečuje splnění zákonné povinnosti. (SEC, 2014) Výroční zpráva slouží také jako účinný marketingový nástroj a tomu odpovídá důraz na její grafickou úpravu. Naopak formulář 10-K je daný, předem naformátovaný, většinou černobílý dokument, který účetní jednotka nemůže nijak upravovat a jako marketingový nástroj je zcela neúčinný.

2.2.2 Povinnost vyplnění a uveřejnění formuláře 10-K

Federální zákony o cenných papírech požadují po všech veřejně obchodovaných společnostech¹⁰ reportovat jejich výsledky pravidelně Komisi pro cenné papíry. Výroční zprávy těchto společností, jak je již výše zmíněno, musí být odevzdány této komisi ve speciálním formátu, formuláři 10-K. Toto pravidlo však neplatí pouze pro veřejně obchodované společnosti, ale také pro některé soukromě vlastněné společnosti. Tyto společnosti nenabízejí své akcie široké veřejnosti, a nemusí se tak zodpovídat akcionářům a ani nemají povinnost reportovat své výsledky SEC. Ovšem pro ty soukromě vlastněné společnosti s hodnotou aktiv převyšující 10 milionů dolarů, jejichž cenné papíry jsou drženy více než 500 vlastníky, platí stejná pravidla jako pro veřejně obchodované společnosti. Tzn., že i tyto společnosti mají povinnost pravidelně informovat Komisi pro cenné papíry o svých výsledcích. (SEC, 2014)

Ve Spojených státech je formulář 10-K klíčovým prvkem pro investory na americkém kapitálovém trhu. Má jim umožnit co nejlépe proniknout do nitra konkrétních společností a pomoci jim dospět k co možná nejlepšímu, a především nejvýhodnějšímu závěru v jejich investičním rozhodování. Vláda, která požaduje po účetních jednotkách tento formulář vyhotovit, má zároveň zajistit přesnost informací v něm uvedených. Mimo 10-K, jež je vyplňován na roční bázi, jsou účetní jednotky dále povinny vyplnit formuláře 10-Q a 8-K. Formulář 10-Q musí být odevzdáván Komisi pro cenné papíry (SEC) třikrát za rok, a to vždy za každé čtvrtletí. Ve čtvrtém čtvrtletí je nahrazen formulářem 10-K. Rozdíl mezi těmito dvěma formuláři je v zásadě ten, že informace v 10-Q obvykle nejsou auditovány. Dále SEC vyžaduje po účetní jednotce vyplnění formuláře 8-K v případech, že společnost ohlásí nějaké významné události, o nichž musí být akcionáři informováni. Mezi tyto události patří například akvizice,

¹⁰ Míněno tzv. „listed companies.“ Opět se jedná o společnosti, jejichž cenné papíry jsou obchodovány na kapitálových trzích. V případě USA se vždy jedná o „public companies,“ tedy veřejně vlastněné společnosti. Veřejné z důvodu, který byl již zmíněn. Jejich akcie a dluhopisy jsou veřejně obchodovány na burze cenných papírů.

odchody a volby vedoucích pracovníků, bankrot atd. Všechny tyto formuláře jsou podávány elektronicky přes databázi EDGAR¹¹ – systém elektronického sběru, analýzy a získávání dat, kde jsou pak veřejně dostupné.¹² Tato databáze shromažďuje, ověřuje a přijímá požadované formuláře a má umožnit snadnější přístup a šíření podnikových informací reportovaných Komisi pro cenné papíry.

Odevzdání formuláře 10-K se liší podle velikosti účetní jednotky. Přesněji záleží na tzv. „public float”, který udává počet akcií vydaných veřejnosti a které jsou aktuálně dostupné k obchodování. Pro společnosti s vydanými a zároveň dostupnými akciemi v hodnotě menší než 75 miliónů dolarů platí lhůta pro odevzdání nejpozději 90 dní po konci jejich účetního období. U formuláře 10-Q to je vždy 45 dní od konce čtvrtletí. Pro podniky s „public float” v rozmezí 75-700 miliónů dolarů platí lhůta 75 dní od konce účetního období a 40 dní pro formulář 10-Q. Poslední skupinou jsou společnosti s vydanými akciemi v hodnotě větší než 700 miliónů dolarů, pro které je lhůta nejstriktnější – 60 dní. Pro čtvrtletní reporty zůstává lhůta neměnná, tedy 40 dní od konce čtvrtletí. Pro přehlednější orientaci ve lhůtách pro odevzdání formulářů 10-K a 10-Q je níže přiložen překlad tabulky zveřejněné na internetových stránkách Komise pro cenné papíry – sec.gov.

Tabulka 1: Lhůty pro podání 10-K, 10-Q Komisi pro cenné papíry

Kategorie vyplňujícího (public float)	Revidované lhůty pro podávání pravidelných zpráv	
	Lhůta pro formulář 10-K	Lhůta pro formulář 10-Q
\$700 miliónů a více	60 dní	40 dní
\$75 miliónů - \$700 miliónů	75 dní	40 dní
méně než \$75 miliónů	90 dní	45 dní

Zdroj: Vlastní překlad tabulky dostupné na sec.gov, 2009

¹¹ The Electronic Data Gathering, Analysis, and Retrieval system.

¹² Formuláře jsou dostupné na: <https://www.sec.gov/edgar/searchedgar/companysearch.html>

Když porovnáme lhůty pro odevzdání výroční zprávy, resp. formuláře 10-K, platné v České republice a ve Spojených státech, lze pozorovat poměrně velké odlišnosti. Na základě komplexnosti a detailnosti dokumentu 10-K nelze pochybovat o tom, že jeho vyhodnocení bude poněkud časově náročné. Nároky, kladené americkou legislativou na reportování účetních jednotek jsou jistě o dost vyšší než nároky kladené českou legislativou. Tudíž logickým závěrem by byl fakt, že americké účetní jednotky budou mít na splnění své informační povinnosti vůči státu více času než ty české. Avšak není tomu tak. Z tabulky č. 1 lze vidět, že pro ty největší americké společnosti platí dvouměsíční lhůta pro odevzdání 10-K po konci účetního období. Naopak pro české účetní jednotky, které jsou emitenty cenných papírů platí jednotná lhůta 4 měsíce od skončení účetního období. Takto dlouhou lhůtou nedisponují ani menší americké jednotky, které na odevzdání 10-K mají 3 měsíce. Americká právní úprava je tedy v tomto ohledu poměrně striktnější než ta česká, což je výhodou pro uživatele amerických výročních zpráv, resp. formulářů 10-K. Čím dříve jsou tyto dokumenty uveřejněny, tím větší mají pro uživatele hodnotu.

2.2.3 Obsah a struktura formuláře 10-K

Formulář je daný a strukturovaný Komisí pro cenné papíry SEC. I když jako marketingový nástroj není tak obstojný jako klasická výroční zpráva, jeho výhodou je to, že má vždy neměnnou podobu. Pro každou společnost je stejný, tudíž pro jeho uživatele je snadnější porovnávat konkrétní podniky mezi sebou. SEC nevyžaduje pouze vyplnění formuláře, ale také vyžaduje, aby tyto veřejně obchodované společnosti zasílaly výroční zprávu svým akcionářům tehdy, kdy se koná zasedání valné hromady. Protože se však informace obsaženy v obou dokumentech často překrývají, často účetní jednotky vytvoří jejich kombinaci. Ve finále je tedy výsledkem jeden dokument, který splňuje zákonem požadovanou strukturovanou formu a také slouží jako marketingově účinná výroční zpráva určená především akcionářům společnosti.

Formulář je rozdělen do čtyř hlavních částí, číslovaných římskými číslicemi, a každá část je složena z několika položek.¹³ První položka části I je samotný předmět podnikání účetní jednotky. Zde je vyžadován popis produktů nebo služeb, které společnost poskytuje, informace o trzích, na kterých působí apod. Následuje položka rizikové faktory, v níž se má podnik vyjádřit k nejvýznamnějším rizikům spojených s jeho činností a poté účetní jednotka uvede informace o významných probíhajících soudních řízeních. Část II zahrnuje několik významných položek. Jednou z nich je například položka diskuze managementu, kde má vedení

¹³ Vzorová verze formuláře 10-K, kde lze vidět obsah jednotlivých položek i s pokyny pro vyplnění, je dostupná na internetových stránkách SEC: <https://www.sec.gov/about/forms/form10-k.pdf>

společnosti možnost se vyjádřit k provozním i finančním výsledkům, kterých dosáhli, má možnost diskutovat obchodní rizika a opatření, jak je řešit, nebo se můžou také vyjádřit k tomu, jak zvládají konkurenci ve svém období, jak budují svou značku atd. Další významnou položku v této části představuje účetní závěrka a informace o vnitřních kontrolách společnosti a postupech zveřejňování informací. Další část, část III, obsahuje seznam těch, kteří stojí v čele společnosti. Tento seznam jejího vedení je doplněn o informace týkající se jejich zkušeností, nezávislosti každého člena, jejich kvalifikací, počtu akcií jimi vlastněných a také o odměnách jim vyplácených. Závěrem je část IV, kde jsou uvedeny doplňující údaje jako grafy, smlouvy, či výkazy podporující data a informace uvedené v celém formuláři.

Toto je jen výčet témat, která by neměla být žádnou společností opomenuta. Avšak je toho mnohem více. Formulář 10-K je velmi detailním a obsáhlým dokumentem, jež není pro většinu uživatelů jednoduché číst. Avšak jeho hlavním účelem a taky hlavní myšlenkou Komise pro cenné papíry je to, aby stávající akcionáři a potencionální investoři daných podniků měli přístup ke komplexním, detailním, a především přesným informacím, které jim usnadní proces investičního rozhodování.

2.2.4 Proxy prohlášení

Zákon o cenných papírech také ukládá veřejně obchodovaným společnostem povinnost poskytnout svým akcionářům tzv. proxy prohlášení. Jeho hlavním cílem je předat akcionářům klíčové informace, jež by mohly mít vliv na jejich rozhodování ohledně záležitostí projednávaných na schůzi akcionářů. Může se jednat například o změny ve složení členů představenstva nebo o změny týkající se odměn pro tyto členy. Účetní jednotka ze zákona v tomto dokumentu uvede postup hlasování společnosti a seznam kandidátů nominovaných na post člena představenstva. Také zde musí být uvedeny údaje o odměnách, bonusech či jiných náhradách vyplácených vedoucím pracovníkům a ředitelům společnosti. Jednodušeji řečeno, tento dokument umožní akcionářům lépe porozumět postupům aplikovaných v oblasti správy a řízení společnosti a udělat vhodná rozhodnutí v okamžiku, kdy je čas pro uplatnění jejich hlasovacích práv během konání valné hromady. Proxy prohlášení musí být tedy logicky odesláno držitelům cenných papírů konkrétního podniku před konáním tohoto každoročního shromáždění. Jedná se o dokument určený především stávajícím akcionářům, avšak je to také vhodný nástroj pro potencionální investory i širokou veřejnost. Stejně tak jako výroční zpráva, i toto prohlášení musí být reportováno Komisi pro cenné ve speciálním formátu – formuláři DEF 14A. Je veřejně dostupný v elektronické databázi EDGAR a ve většině případů je uveřejněn samotnou společností na jejich internetových stránkách.

2.3 Legislativní úprava ve Velké Británii

Primárním právním předpisem, jež upravuje výkaznictví účetních jednotek ve Velké Británii je zákon o společnostech (v originálním názvu Companies Act) z roku 2006. Tento zákon poskytuje Spojenému království komplexní kodex práva společností a zároveň se z hlediska obsahové stránky jedná o jeden z nejdelších právních aktů Velké Británie vůbec. Informace o vyhotovení výroční zprávy jako takové však v tomto zákoně najít nelze. Co je naopak v zákoně dohledatelné, jsou detailní informace k jednotlivým prvkům, jakožto finančním výkazům, zprávám vedení společnosti apod., jež dohromady tvoří významnou část výroční zprávy samotné. Je samozřejmostí, že výroční zpráva obsahuje účetní závěrku. Podle zákona o společnostech jsou podniky ve Velké Británii povinny odeslat kopii roční účetní závěrky každému členovi společnosti¹⁴, každému držiteli dluhopisů společnosti a každému, kdo má právo na oznámení o zasedání valné hromady. Společnosti s ručením omezeným a veřejně obchodované společnosti dále musí své finanční výsledky reportovat tzv. Companies House. (*Companies Act, 2006*) Tento státní orgán funguje jako registr všech společností s ručením omezeným, jež shromažďuje jejich data na jednom místě a zpřístupňuje je široké veřejnosti. Companies House je tedy jakási obdoba českého obchodního rejstříku.

Jak již tedy bylo řečeno, tento zákon neupravuje výroční zprávu jako takovou, ale věnuje pozornost reportování účetní závěrky, resp. finančních informací v ní obsažených jak státnímu orgánu, tak i jiným uživatelům, a také věnuje pozornost jednotlivým prvkům, které jsou nedílnou součástí britské výroční zprávy. Právě těmito elementům, jež společně vytváří jeden komplexní a velmi informační dokument, se v této části práce věnuji. Tato kapitola popisuje, které účetní jednotky musejí jednotlivé zprávy vytvářet a jaké obsahové náležitosti tyto zprávy musí splňovat.

2.3.1 Strategická zpráva

Cílem strategické zprávy je informovat akcionáře o tom, jak si daná společnost v uplynulém období vedla, čeho dosáhla, jak postupuje a co dělá pro to, aby dosáhla cílů, jež si stanovila. Má utvrdit stávající akcionáře a zároveň i oslovit nové potenciální investory, že právě ten daný podnik je vhodný pro vlastnění jeho akcií. Zpráva by měla posloužit jako jakýsi komentář účetní

¹⁴ Za člena společnosti se podle Zákona o společnostech považuje „podpisovatel memoranda společnosti, který souhlasil s tím, že se stane členem společnosti a souhlasil s jeho zápisem do registru členů společnosti. Členem společnosti je dále každá osoba, která souhlasila s tím, že se stane členem společnosti a jejíž jméno je zapsáno v jejím registru členů.“ (*Companies Act, 2006*)

závěrky a podpořit tak lepší pochopení finančních výsledků a zároveň nastínit, jakým směrem se bude účetní jednotka vyvíjet. (FRC, 2018)¹⁵ Ředitelé společnosti musí připravit strategickou zprávu, pokud se jedná o střední či velkou účetní jednotku. Podle zákona o společnostech strategická zpráva obecně musí obsahovat věrný a poctivý přehled o podnikání společnosti. (Companies Act, 2006) Její obsah se dá rozdělit do tří kategorií – strategický management, podnikatelské prostředí a finanční výkonnost a pozice podniku. První část, jak již z názvu vyplývá, bude obsahovat popis konkrétní strategie a obchodního modelu společnosti. Ve druhé části je třeba popsat hlavní rizika, kterým účetní jednotka čelí, a která by mohla mít vliv na její činnosti. Jsou-li akcie podniku kotované na burze cenných papírů, má podle zákona povinnost uvést informace o jeho zaměstnancích, informace týkající se sociálních otázek a lidských práv a také otázek týkajících se životního prostředí. Třetí část je tvořena analýzami, jež využívají některé klíčové finanční ukazatele vhodné pro posouzení celkové výkonnosti a finančního zdraví podniku. U kotovaných společností je zajímavostí povinnost přiložení přehledu o genderové rozmanitosti zaměstnanců. (FRC, 2018)

2.3.2 Zpráva správní rady

Dalším prvkem výroční zprávy je zpráva správní rady¹⁶ společnosti neboli „directors’ report“. Její vyhotovení je vyžadováno po všech účetních jednotkách nezávisle na jejich velikosti s výjimkou mikro entity. Požadování tohoto dokumentu je výsledkem všeobecného trendu směřujícího k vyšší transparentnosti v oblasti řízení společnosti a účetního výkaznictví. Pro koncové uživatele výroční zprávy, a i této zprávy samotné, je to vhodný nástroj pro porozumění celkovému potenciálu konkrétního podniku a potenciálu odvětví, ve kterém se podnik pohybuje. Prostřednictvím zprávy správní rady lze také lépe pochopit vztahy mezi vedením společnosti a jejími ostatními zainteresovanými stranami. Jsou zde uvedena jména těch, kteří během fiskálního roku stáli ve vedení podniku a způsoby, jakými se angažovali právě v oblasti vztahů se svými zaměstnanci, dodavateli, zákazníky a investory. Součástí tohoto reportu je i popis zaměstnanecké politiky – nabírání nového personálu, možnosti kariérního růstu, systém odměn apod. Pokud účetní jednotka během uplynulého roku poskytla nějaké politické dary v hodnotě převyšující 2000 liber, uvede i tento fakt. Poslední významnou položkou jsou informace o významných akcionářích, jejich hlasovacích právech a jejich povinnostech vyplývajících z držení významného podílu v dané společnosti. (FRC, 2018)

¹⁵ FRC – Financial Reporting Council – Rada finančního výkaznictví.

¹⁶ V originálním znění se jedná o tzv. directors’ report. Pro toto slovní spojení není vhodný překlad, a proto je v této práci použito spojení „zpráva správní rady.“ Pojem „Directors“ lze chápat jako vrchní představitele společnosti, kteří jsou odpovědní za určování a implementování firemní politiky.

2.3.3 Zpráva o odměňování členů správní rady

Pro společnosti registrované ve Velké Británii, jejichž akcie jsou obchodovány na burze, platí také povinnost vyhotovit zprávu o odměňování jejich členů správní rady. Tato zpráva se dá rozdělit do tří základní části – prohlášení předsedy výboru pro odměňování¹⁷, report popisující politiku, jenž je implementována při procesu odměňování a výroční zprávu o odměňování. V části prohlášení předsedy výboru pro odměňování budou uvedeny informace odůvodňující rozhodnutí tohoto výboru během uplynulého roku a také by zde měl být vysvětlen vztah mezi systémem odměňování v daném podniku a jeho samotnou filozofií. Také jsou zde uvedeny informace o složení výboru a o odměnách vyplacených jeho členům. Část odměňovací politiky nebude obsahovat nic jiného než popis této politiky samotné. Došlo-li k nějakým změnám v systému odměn, měly by v tomto reportu být obsaženy a zároveň je žádoucí doplnit komentář, který vysvětluje, z jakého důvodu ke změnám došlo. Výroční zpráva o odměňování musí podle zákona zahrnout tabulku, v níž budou uvedeny částky vyplacené členům správní rady nejen za vykazovaný rok, ale i za rok předchozí. Účetní jednotka také uvede informace o odměnách vyplacených bývalým členům správní rady. V neposlední řadě je v tomto reportu obsaženo objasnění toho, jak výsledky společnosti za uplynulé období ovlivnily vyplacené odměny. (FRC, 2018)

2.3.4 Shrnutí povinnosti vyplnění jednotlivých reportů a jejich uveřejnění

Výroční zpráva jako taková, jak již bylo zmíněno, není předmětem britského zákona o společnostech. Není zde tedy přímo uvedeno, kdo by měl výroční zprávu sestavit nebo co by měl do ní zahrnout. Jsou zde uvedeny v jednotlivých kapitolách reporty, jež byly popsány výše, které často tvoří významnou část výroční zprávy. V příručce „Pokyny ke strategické zprávě“ z roku 2018, jež je vyhotovena a pravidelně aktualizována Radou finančního výkaznictví Velké Británie¹⁸, je dokonce uvedeno, že výroční zpráva je: „Roční účetní závěrka a ostatní zprávy, členové společnosti právo obdržet.“ Pokud se vezme v úvahu tato informace, a to jak je, resp. není téma samotné výroční zprávy obsaženo v zákoně o společnostech, je jasné, že přístup Velké Británie k výročním zprávám je poněkud odlišný od přístupů České republiky a USA. V této kapitole jsou shrnuty povinnosti různých typů účetních jednotek jednotlivé zprávy vytvářet a povinnosti je uveřejňovat.

¹⁷ „Remuneration Committee“ – Jedná se o výbor, který je odpovědný za stanovení politiky odměňování výkonného vedení společnosti, včetně platů, bonusů, důchodů apod. Velká Británie doporučuje, aby byl tento výbor tvořen nezávislými členy, kteří nejsou ve výkonném vedení společnosti.

¹⁸ Originální název je Financial Reporting Council. Jedná se o regulační orgán Spojeného království zodpovědný za regulaci účetní, auditorské a pojistné profese. Odpovídá také za správu a řízení společností.

Každá společnost musí zaslat kopii své roční účetní závěrky a zpráv za každý finanční rok:

- a) „Každému členovi společnosti
- b) Každému držiteli dluhopisů společnosti a
- c) Každé osobě, která má právo na oznámení o svolání valné hromady.“ (*Companies act, 2006*)

Jak soukromé společnosti, tedy společnosti jejichž akcie nejsou obchodovány na veřejných burzách, tak i veřejně obchodované společnosti musejí účetní závěrku zaslat státnímu orgánu, kterým je „Companies House“. Ostatní zprávy nemusejí být této instituci reportovány. Na reportování mají účetní jednotky devět měsíců od skončení jejich finančního roku. Kotované společnosti dále musejí zajistit, aby účetní závěrka i jednotlivé zprávy byly veřejně dostupné na jejich internetových stránkách, a to do té doby, než budou nahrazeny závěrkou a zprávami za příští finanční období. V praxi však společnosti často inklinují k ponechání těchto dokumentů online i po vydání nových, tedy těch za další finanční období. Například na internetových stránkách společnosti Unilever, která je kotovaná na londýnské burze, je možno dohledat veškeré účetní závěrky a výroční zprávy, jež byly za dobu její existence vydány. U letecké společnosti EasyJet jsou zveřejněny všechny tyto dokumenty za posledních 15 let.

Tabulka 2: Povinnost vyhotovení jednotlivých zpráv

Druh účetní jednotky	Strategická zpráva	Zpráva správní rady	Zpráva o odměňování členů správní rady
Malé soukromé společnosti		✓	
Velké a střední soukromé společnosti	✓	✓	
Velké veřejně obchodované a kotované společnosti	✓	✓	✓
Subjekty veřejného zájmu	✓	✓	

Zdroj: Vlastní zpracování

Soukromými společnostmi se v tomto kontextu rozumí účetní jednotky, které fungují jako samostatné právnické osoby ve vztahu se svými akcionáři. Veškeré obchodní aktivity, zisky i dluhy, které společnosti vzniknou jsou v její kompetenci a nejsou odpovědností jejich akcionářů. Jak můžeme vidět z přiložené tabulky, nejpřísnější pravidla se vztahují pro velké veřejně obchodované a kotované společnosti. V zákoně o společnostech je vždy v kapitolách, upravujících jednotlivé zprávy a účetní závěrku, vyhrazena podkapitola pro kotované společnosti. Tyto účetní jednotky jsou také jediné, jež musí sestavit zprávu o odměňování členů správní rady. Zprávu správní rady naopak musí sestavit každá účetní jednotka, nehledě na její velikost. Strategická zpráva, která je podle požadavků na obsahovou stránku nejrozsáhlejší, je vyhotovována všemi jednotkami kromě malých. Strategická zpráva je komplexní a obsáhlý dokument, jehož obsah se úzce váže na typ společnosti. Detailní rozbor této zprávy a rozbor požadavku pro jednotlivé podniky je například uveden v dokumentu Pokyny ke strategické zprávě, jež je zpracován a pravidelně aktualizován britskou Radou pro finanční výkaznictví.

3 Porovnání vybraných výročních zpráv v ČR a v USA

V poslední kapitole této práce se zabývám již konkrétními výročními zprávami. Pro tuto část jsem vybrala dvě české a dvě americké výroční zprávy. Všechny tyto zprávy jsou rozebrány a následně porovnány mezi sebou. Pozornost není věnována až tak jejich obsahu jako takovému, neboť to by bylo zcela neuchopitelné, ale spíše jejich struktuře. Cílem je upozornit na zajímavosti, které se v jednotlivých zprávách vyskytují a poukázat na odlišnosti mezi nimi. Především tedy definovat na konkrétních příkladech rozdíly mezi americkou a českou výroční zprávou. Je zde také diskutováno, jak byly společnosti schopny využít marketingový potenciál zpráv a zda splnily všechny náležitosti, které jim legislativa nařizují.

3.1 Vybrané výroční zprávy

Při výběru společností, jejichž výroční zprávy by byly v této práci využity, jsem zohlednila následující skutečnosti. Primárně jsem chtěla vybrat společnost operující v odvětví, jež představuje významný podíl na hospodářství obou zemí. Druhým důležitým faktorem byl fakt, aby se jednalo o společnost, jež je velká účetní jednotka a hraje významnou roli ve svém oboru. Tudíž v případě, že by jí stát neukládal povinnost výroční zprávu vyhotovit, by ji jednotka i tak zpracovala. Alespoň pro marketingové účely. Jako odvětví jsem zvolila automobilový průmysl, který má v obou zemích významný podíl na HDP a vytváří stovky tisíc pracovních míst. Na straně americké jsem vybrala výroční zprávy dvou nejvýznamnějších automobilových společností v USA. Ford Motor Company a General Motors Company. Na straně české jsem k americké jednotce Ford zvolila dovozce těchto automobilů, a tedy Ford Motor Company s.r.o. Tato zpráva je příkladem toho, kdy se jedná o zprávu vyhotovenou pouze z důvodu informační povinnosti podniku. Proto jsem jako druhého českého zástupce zvolila společnost Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o., která zase naopak využívá marketingový potenciál výroční zprávy. Všechny výroční zprávy rozebírány v této kapitole jsou vyhotoveny za období 2018, neboť v době psaní této práce ještě nebyly k dispozici všechny vybrané zprávy za rok 2019. Důvodem nezahrnutí britské výroční zprávy do této kapitoly je fakt, že celé téma považuji za velmi obsáhlé a pro porovnání tolika výročních zpráv v této práci není prostor. Přiklonila jsem se raději k porovnání čtyř zpráv, tedy vždy dvou z ČR a dvou z USA, než abych použila pouze jednu zprávu z České republiky, USA a Velké Británie. Takto se dají zprávy mezi sebou porovnávat jak na lokální, tak i na mezinárodní úrovni.

3.2 Výroční zpráva Ford Motor Company

Společnost Ford Motor Company, se sídlem na předměstí Detroitu, ve státě Michigan v USA, patří mezi nejvýraznější automobilové korporace vůbec. Zajímavostí však je, že ačkoliv sídlí v Michiganu, tak legálně registrována je ve státě Delaware.¹⁹ Je veřejně obchodována na newyorské burze, což jí ukládá povinnost pravidelně reportovat své výsledky Komisi pro cenné papíry – SEC. Musí čtvrtletně vyplňovat formulář 10-Q a na roční bázi odevzdávat formulář 10-K. Jak je již v teoretické části této práce zmíněno, ve Spojených státech se rozlišuje mezi výroční zprávou pro akcionáře a formulářem 10-K. Výroční zpráva pro akcionáře je primárně určena akcionářům podniku, ale její informace jsou velmi důležité i pro další zainteresované osoby (stakeholders). Slouží jako nástroj komunikace mezi korporací a všemi uživateli účetních informací. Formulář 10-K je prostředníkem mezi danou společností a regulátorem kapitálového trhu. Prostřednictvím tohoto formuláře účetní jednotky naplní svou informační povinnost vůči Komisi pro cenné papíry. Povinností této Komise je zase zajistit přesnost informací poskytnutých účetní jednotkou skrze tento formulář, jež je jakousi detailnější verzí výroční zprávy. Z teoretické části této práce tedy vyplývá, že se jedná o dva rozdílné, avšak navzájem doplňující se dokumenty. Zajímavostí je, že některé účetní jednotky tyto dva dokumenty spojují v jednu celistvou výroční zprávu, která splňuje veškeré požadavky stanovené zákonem o cenných papírech, ale také požadavky pro výroční zprávu určenou akcionářům. Je tomu tak i v případě Ford Motor Company.

3.2.1 Obsah a struktura

Při prostudování výroční zprávy z roku 2018 lze vidět, jak samotná výroční zpráva po deseti stranách přechází ve formulář 10-K. Prvních deset stran ani zdaleka nenaznačuje nějakou formulářovou podobu, naopak, začátek tohoto dokumentu se jeví jako klasická marketingová výroční zpráva. Tedy zpráva, ve které není věnována pozornost jen obsahové stránce, ale i té grafické. Na první pohled lze vidět, že grafické úpravě dokumentu je přikládána stejná důležitost, jako samotným informacím v něm obsažených. Jedná se tedy o text doplněný o vhodné fotografie, jenž podtrhují informace v této zprávě uvedené. Po těchto deseti stranách však následuje stránka s nadpisem „Annual report on form 10-K“ a poté už samotná formulářová podoba výroční zprávy, která je neměnná pro každou společnost. Dle mého názoru se jedná o pozoruhodný fakt, neboť při porovnání několika výročních zpráv, resp. formulářů

¹⁹ Přibližně polovina veřejně obchodovaných společností v USA je registrována ve státě Delaware. Ve Spojených státech amerických je Delaware považován za daňový ráj.

10-K, jiných amerických korporací, není vůbec obtížné vidět různorodý přístup každé jednotlivé společnosti. Výroční zpráva pro akcionáře a 10-K jsou sice dva typy odlišných dokumentů, avšak oba jsou označovány jako tzv. annual report, tedy výroční zpráva. Při vyhledávání výročních zpráv amerických společností téměř vždy narazíme na formulář, nikoliv na klasickou, marketingově orientovanou výroční zprávu.

Vhodným příkladem pro porovnání s Ford Motor Company může být další automobilová nadnárodní firma General Motors, jejíž výroční zpráva z roku 2018, tak jak jí prezentují, je pouze formulář 10-K. Její součástí není ani žádné úvodní slovo generálního ředitele případně předsedy správní rady. Dále lze pro srovnání využít například farmaceutickou společnost Johnson & Johnson. Ta například k dané problematice přistupuje podobně jako Ford Motor Company a tedy pod pojmem výroční zpráva na svých internetových stránkách uvádí kombinaci výroční zprávy a formuláře 10-K. Rozdílem však je, že část dokumentu, která předchází samotnému formuláři, není vůbec marketingově orientovaná. Jedná se o text určený akcionářům, jež není nijak zajímavě graficky zpracován a mimo informace v něm obsažené nenese s sebou žádnou další přidanou hodnotu. Dalším zajímavým příkladem, který dle mého názoru stojí za zmínku, je Apple Inc., jedna z největších světových korporací vůbec. Právě u takového typu společnosti je na místě očekávat, že pod pojmem výroční zpráva nalezneme dokument, jež plně využívá svůj potenciál marketingového nástroje. Dokument, který vyzdvihuje úspěchy společnosti a prezentuje je velmi výrazným způsobem. Bohužel nic takového na stránkách společnosti Apple Inc. dohledat nelze. Co dohledat lze, je pouze výroční zpráva ve formě 10-K. Posledním příkladem, který bych ráda zmínila je obchodní řetězec Walmart, jehož výroční zpráva také představuje kombinaci s formulářem 10-K. První stránky jsou opravdu zpracovány jako typická výroční zpráva. Jsou sice v první řadě určeny akcionářům, ale jejich grafická úprava je natolik propracovaná, že osloví i další zainteresované osoby.

To byl jen velmi krátký výčet společností s charakteristikou jejich přístupu k této problematice. Další zajímavou skutečností týkající se předávání komplexních informací o celém podniku jsou tzv. proxy prohlášení. Těmto prohlášením je věnována nepatrná část 2. kapitoly. Nepatrná je proto, že není hlavním předmětem této práce. Avšak dle mého názoru je na místě zmínit skutečnost, které jsem si všimla při hledání výročních zpráv nejen výše zmíněných společností, ale i dalších významných amerických korporací, jako například společnosti Verizon nebo Starbucks. Ráda bych zdůraznila tři skutečnosti. Za první, tento dokument, má stejně jako formulář 10-K, zákonem stanovený obsah a strukturu. Za druhé je pravidelně odevzdáván Komisi pro cenné papíry, opět jako 10-K. A za třetí, jedná se

o dokument určený primárně akcionářům společnosti. I přes všechna tato fakta, je proxy prohlášení uživatelsky mnohem příjemnější než samotný formulář 10-K. Všechna tato prohlášení, dostupná na webových stránkách zmíněných společností, jsou graficky upravena. Nejsou pouze černobílá, pro lepší přehlednost obsahují grafy, tabulky, fotografie apod. Je pravděpodobné, že tento dokument, už pouze z principu jeho přitažlivosti pro oko čtenáře, upoutá více koncových uživatelů všech těchto výkazů, než formulář 10-K.

Věřím, že jen samotné téma amerických výročních zpráv, formuláře 10-K a jejich kombinace, či téma proxy prohlášení je natolik obsáhlé a zajímavé, že by se dalo zpracovat například jako samostatná studie nebo diplomová práce.

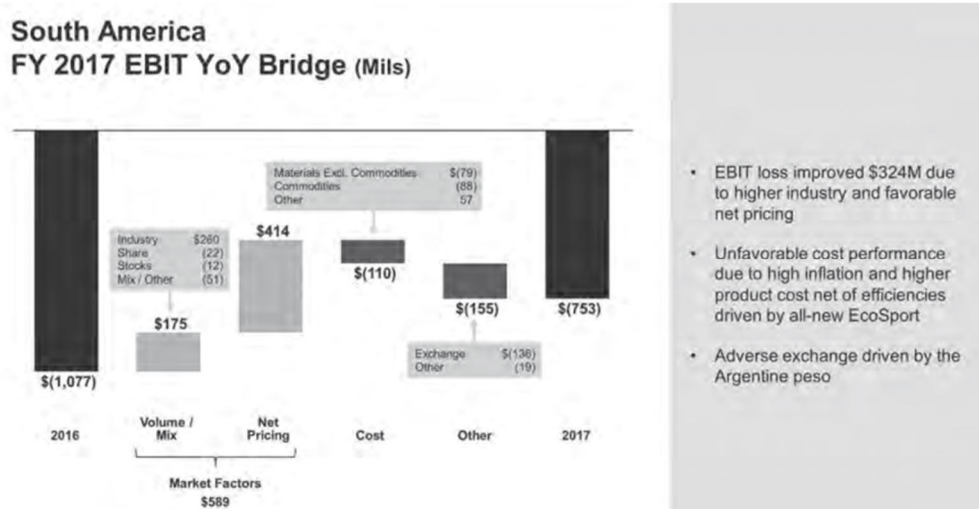
Vedle skutečnosti propojení výroční zprávy pro akcionáře a formuláře 10-K, není dále na první pohled na výroční zprávě Ford Motor Company nic neobvyklého. Její obsah a struktura logicky kopíruje obsah a strukturu stanovenou Komisí pro cenné papíry. Je tedy rozdělena do čtyř hlavních částí, které se dále dělí do několika položek. Tyto položky jsou již definovány ve 2. kapitole této práce. Vzor formuláře 10-K je dostupný na internetových stránkách Komise pro cenné papíry²⁰, nebo případně jeho struktura je přehledně a stručně popsána v knize *Getting Under the Hood of an Annual Report. (Bittar, 2016)* V případě této společnosti se jedná skutečně o velmi detailní popis každé jednotlivé části formuláře. Jmenovitě například hlavní činnost, automobilové odvětví, podíl na trhu, rizikové faktory, finanční výsledky a mnoho, mnoho dalších. Jakýkoliv druh informace uživatele výročních zpráv napadne, je velice pravděpodobné, že ho v tomto formuláři nalezne. Otázkou však zůstává, zda jsou veškeré informace zahrnuté ve formuláři této společnosti relevantní. Je samozřejmé, že na společnost operující na světovém automobilovém trhu a na informace, které reportuje, jsou kladeny vysoké nároky, avšak i takovýto typ společnosti by neměl zapomenout do výroční zprávy zahrnout skutečně jen ty informace, které uživatelům těchto zpráv přinášejí nějakou přidanou hodnotu. Přes množství informací může být pro některé obtížné se v obsáhlém textu orientovat. Na druhou stranu je ale potřeba zmínit fakt, že tato výroční zpráva určitě splňuje veškeré zákonné požadavky. Přístup regulátora SEC je obecně prezentován tak, že čím detailnější výroční zprávy jsou, tím přesněji mohou akcionáři a investoři pochopit chod společnosti a identifikovat její finanční pozici a perspektivu do budoucna. Takto jim je umožněno dělat co nejlepší závěry v procesu investičního rozhodování.

²⁰ Vzor formuláře 10-K je dostupný na: <https://www.sec.gov/about/forms/form10-k.pdf>

Zajímavou položkou formuláře 10-K je položka 4A, kde společnost uvádí jmenný seznam svých výkonných ředitelů včetně jejich věku. Nedomnívám se, že informace ohledně věku by byly úplně nutné, avšak lze se s tímto setkat i u jiných amerických společností, např. Johnson & Johnson či General Motors. Resp. je možné dohledat věk řídících pracovníků všech společností, které vyhotovují 10-K. Toto však nelze pozorovat u českých účetních jednotek, tedy alespoň ne jednotně. Například Ford Motor Company, s. r. o. ve své výroční zprávě neuvádí ani žádný jmenný seznam vedení společnosti. Další automobilová společnost Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o. ve své zprávě uvádí seznam těch, kteří stojí ve vedení, avšak bez informace věku. Naopak ve zprávě společnosti Škoda Auto můžeme vidět seznamy členů dozorčí rady a představenstva, doplněné o rok narození každého člena. Otázkou však zůstává, zda informace ohledně věku nejvyšších představitelů jednotlivých podniků přináší nějakou hodnotu uživatelům výročních zpráv.

Postupujeme-li výroční zprávou, resp. formulářem 10-K dále, přibližně od 50. strany lze narazit na několik podpůrných grafů a tabulek. Hned na první pohled lze vidět, že se jedná o dokumenty naskenované. Fakt, že jsou grafy naskenované, samozřejmě nijak zajímavý není. Co je však zajímavé je to, jak vypadá kvalita skanu. Pro lepší představu je níže přiložen příklad grafu vyjmutého z výroční zprávy. Dle mého názoru je takováto skutečnost zanedbatelná u menších účetních jednotek, jejichž výroční zprávy jsou vyhotovovány jen z důvodu splnění zákonné povinnosti. Ale v případě, kdy se jedná o nadnárodní korporaci, bych očekávala, že v jejich zprávě bude věnována pozornost opravdu každému detailu.

Obrázek 1: Ukázka scanu

Zdroj: Výroční zpráva Ford Motor Company, 2018

3.2.2 Zpráva auditora

Výrok nezávislého auditora je neopomenutelnou součástí každé výroční zprávy. Vždy je důležité potvrzení od nezáužaté strany, že účetní jednotka svými výkazy podává věrný a poctivý obraz její finanční situace. V případě jak amerického, tak i českého účetnictví, je smysl auditu stejný. Na tom není nic neobvyklého. Zajímavý je však způsob, jakým je zpráva auditora ve výroční zprávě Ford označována. Lze ji nalézt na straně FS-1 ještě před účetní závěrkou, pod názvem „zpráva nezávislé registrované veřejné účetní firmy“. Registrovaná veřejná účetní firma je taková, která poskytuje účetní služby jiným podnikům. Do těchto služeb spadají i auditorské služby. Užití tohoto slovního spojení je tedy relevantní, avšak dle mého názoru není na první pohled jasné, že se jedná o zprávu auditora. Na druhou stranu je třeba vzít v úvahu, že v USA jsou tamní uživatelé výročních zpráv na toto označení zvyklí a ví, o co se jedná. Pro ostatní uživatele, ne ty americké, to může být trochu zavádějící.

3.2.3 Účetní závěrka

Od strany FS-3 společnost uvádí svou konsolidovanou účetní závěrku za rok 2018. Ta je složena z klasických výkazů, kterými je obecně závěrka tvořena. Tedy konsolidovaný výkaz zisku a ztráty, rozvaha, přehled o peněžních tocích, výkaz vlastního kapitálu²¹ a samozřejmě příloha k účetní závěrce. Je zde také obsažen výkaz, který se obvykle v české závěrce nevyskytuje. Výkaz o úplném výsledku hospodaření. Tento výkaz představuje změnu čistých aktiv společnosti z cizích zdrojů během účetního období. Úplný výsledek hospodaření zahrnuje čistý příjem a nerealizovaný příjem, jako jsou nerealizované zisky a ztráty z finančních zajišťovacích nástrojů²² a z transakcí v cizí měně. (Dvořáková, 2014) Výkaz o úplném výsledku hospodaření je součástí české účetní závěrky, pokud je sestavována podle mezinárodních účetních standardů. Na účetní závěrce Ford Motor Company je zajímavé, že ve většině výkazů jsou uváděny číselné údaje za dvě bezprostředně předcházející období. S výjimkou rozvahy, která uvádí hodnoty aktiv a pasiv pouze za jedno předcházející období. Výkaz vlastního kapitálu dokonce uvádí konečné zůstatky za poslední čtyři účetní období. S tímto se u českých účetních jednotek nesetkáme. Ty vždy uveřejňují údaje pouze za jedno předcházející období. Dle mého názoru je tato informace pro uživatele výkazů poměrně užitečná, neboť mohou lépe zhodnotit vývoj společnosti.

²¹ Ve výroční zprávě Ford Motor Company je užit tento název, nikoliv přehled o změnách vlastního kapitálu.

²² Např. hedging. – finanční instrument sloužící pro zajištění před měnovým rizikem při mezinárodních obchodech.

Další skutečností, která určitě stojí za povšimnutí je odkaz na přílohu k účetní závěrce doplněný u jednotlivých řádků výkazů. Tím dochází k lepšímu propojení těchto dokumentů a příloha se stává pro uživatele výkazů mnohem přehlednější. Tento fakt pozoruji jako velmi pozitivní, neboť pokud příloha rozvádí jednotlivé položky účetních výkazů, je naprosto smysluplné, aby bylo u konkrétních položek jasně definováno, jaká část přílohy jim věnuje pozornost a kde informace k dané položce hledat. S něčím takovým se v českém účetnictví nesetkáme. Pro lepší představu je přiložen úryvek z rozvahy společnost Ford Motor Company, kde lze názorně vidět odkazy na přílohu, viz žlutě zvýrazněné části.

Obrázek 2: Příklad odkazů v rozvaze na přílohu k účetní závěrce

	2011	2010
ASSETS		
Cash and cash equivalents (Note 9)	\$ 18,492	\$ 16,718
Marketable securities (Note 9)	20,435	17,233
Ford Credit finance receivables, net (Note 10)	52,210	54,353
Trade and other receivables, less allowances of \$412 and \$94	10,599	11,195
Inventories (Note 12)	11,176	11,220
Other assets	3,889	3,930
Total current assets	116,801	114,649

Zdroj: Výroční zpráva Ford Motor Company, 2018

Na konci výroční zprávy jsou uvedena prohlášení generálního ředitele a finančního ředitele, kterými deklarují, že výroční zprávu v podobě formuláře 10-K přezkoumali, a na základě jejich vědomostí v ní nejsou obsaženy žádné nepravdivé skutečnosti, a že účetní závěrka věrně prezentuje finanční situaci a výsledky podniku.

3.3 Výroční zpráva Ford Motor Company, s. r. o.

Společnost Ford Motor Company, s. r. o., zajišťující dovoz a distribuci automobilů Ford Motor Company, prezentuje zastupitele této nadnárodní korporace na lokální úrovni, tedy na českém trhu. Jakožto velká účetní jednotka musí mít účetní závěrku ověřenou auditorem a z toho jí dále vyplývá povinnost sestavení výroční zprávy. Výroční zpráva musí logicky splňovat požadavky stanovené českými právními předpisy. Součástí výroční zprávy tedy musí být účetní závěrka společnosti a zpráva nezávislého auditora. Podle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, tato společnost jako ovládaná osoba dále vyhotoví zprávu o vztazích, jež je také součástí výroční zprávy.

Již při prvním rychlém pohledu na výroční zprávu tohoto českého distributora vozů značky Ford si lze všimnout, že soudě především podle grafické stránky, je zpráva vyhotovena jen pro naplnění zákonné informační povinnosti. Toto je patrné jak z grafické úpravy výroční zprávy,

tak především ze samotného obsahu, jež je tvořen jen těmi položkami, které uvádí česká legislativa. Skládá se z těchto čtyř částí:

1. Slovo jednatele
2. Zpráva o vztazích
3. Zpráva nezávislého auditora
4. Účetní závěrka

I přesto, že se jedná pouze o dovozce, je škoda, že podnik, který je součástí tak úspěšné nadnárodní společnosti, dostatečně nevyužívá potenciál, který výroční zpráva má. Pokud zprávu procházíme postupně, lze narazit na několik zajímavých skutečností. V části slovo jednatele je zajímavé, že vlastně není ani zmíněno, kdo je jednatelem společnosti, a není tedy jasné, kdo k uživatelům této zprávy promlouvá. To lze zjistit až na konci této části, kde je jednatel podepsán. Dále jsou zde zmíněny modely vozů, které Ford v České republice nabízí a k nim krátká charakteristika. Informace jsou sice uspořádány přehledně, tudíž by čtenář neměl mít problém se v nich vyznat, avšak dle mého názoru by tyto informace byly mnohem přínosnější, kdyby byly doplněny fotografiemi jednotlivých automobilů.

Následuje zpráva o vztazích, která definuje vztah mezi ovládanou osobou a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou. Její obsah a struktura přesně odpovídá tomu, jak to stanovuje zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Popisuje strukturu vztahů, způsob a prostředky ovládnutí, úlohu společnosti ve Skupině²³, přehled vzájemných smluv v rámci Skupiny apod. Jedná se o stručnou zprávu, jež neudává žádné informace, které by byly nad rámec české legislativy. Opět jde jen o splnění zákonné povinnosti. Jako přílohu společnost doplňuje graf znázorňující vztahy mezi mateřskou společností a jejími dcerami.

Třetí částí je zpráva auditora, které není třeba věnovat zvláštní pozornost. Potvrzuje správnost účetních výkazů, kterými účetní jednotka prezentuje svou finanční pozici. V České republice je tato zpráva vždy uváděna pod slovním spojením „zpráva nezávislého auditora“, s čímž se ve Spojených státech nesetkáme.

Poslední částí výroční zprávy je účetní závěrka. Ta je tvořena rozvahou, výkazem zisku a ztráty, přehledem o peněžních tocích, přehledem o změnách vlastního kapitálu a přílohou. Na rozdíl od americké závěrky společnosti Ford, jsou zde uváděny číselné údaje pouze za jedno

²³ Pojmem „Skupina“ je označována skupina, ve které je ovládající osobou společnost Ford Motor Company, se sídlem One American Road, Michigan, Dearborn, USA.

bezprostředně předcházející období. Tak přehlednou vazbu mezi přílohou a účetními výkazy, jako je tomu v amerických případech, tady najít nelze. Avšak pořadí uvedených informací k jednotlivým položkám přibližně kopíruje pořadí těchto položek tak, jak jsou uváděny ve výkazech, což také jakýmsi způsobem dělá přílohu a její návaznost na výkazy přehlednějšími.

Obsahově tato výroční zpráva splňuje veškeré požadavky stanovené českou legislativou, marketingový potenciál však bohužel není vůbec využit. Zpráva necílí na žádnou konkrétní skupinu uživatelů, ale jen na to, aby splnila svou zákonnou povinnost.

3.4 Výroční zpráva Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.

Jedná se o společnost působící v České republice téměř 15 let. Jejím vlastníkem je jihokorejská společnost Hyundai Motor Company, která má výrobní závody po celém světě a jejíž cenné papíry jsou kotovány na několika světových burzách.²⁴ Hyundai ČR má pochopitelně jakožto velká účetní jednotka povinnost ověření účetní závěrky auditorem, a tudíž i povinnost vyhotovení výroční zprávy. Jedná se o jednu z nejvýznamnějších firem automobilového průmyslu v České republice vůbec, a proto je rozumné očekávat, že její výroční zpráva bude podle toho vypadat.

Na české výroční zprávě Hyundai je hned na první pohled vidět, jak plně využívá svůj marketingový potenciál. Na rozdíl od obou předcházejících zpráv. V celé zprávě je kladen důraz na grafickou stránku a už jen díky tomu může oslovit větší počet uživatelů. Její součástí je samozřejmě roční účetní závěrka, zpráva o vztazích a zpráva auditora. Hned na začátku je věnována jedna strana úvodnímu slovu prezidenta společnosti a poté již následuje popis několika jednotlivých segmentů, které si jsou podobné s některými položkami formuláře 10-K. Například hned po úvodním slovu následuje část popisující profil společnosti, která by se dala přirovnat k položce 1 formuláře 10-K.²⁵ Stejně tak by se do této položky daly zahrnout další části výroční zprávy Hyundai, jako například historie společnosti, její vize popis výrobního procesu či informace o zaměstnancích. Část věnována dosaženým výsledkům v roce 2018 by zase splňovala podmínky položky 7 formuláře.²⁶ Naopak k částí věnující se životnímu prostředí, nelze úplně přesně najít substitut ve formuláři 10-K. V tom je věnována pozornost životnímu prostředí hned v několika položkách. Jako pozitivní v této zprávě pozoruji fakt, že

²⁴ Cenné papíry Hyundai Motor Company jsou obchodovány na burzách NASDAQ, London Stock Exchange (LSE) a Korea Stock Exchange (KRX).

²⁵ Položka 1 – Item 1 – Byznys společnosti.

²⁶ Položka 7 – Item 7 – Diskuze vedení společnosti a analýza finančního stavu a výsledku operací.

je zde rozebírána také společenská odpovědnost. Téma společenská odpovědnost se v současné době stává velmi diskutovaným tématem a od mnoha větších společností se očekává, že budou tento princip aplikovat ve svých operacích.²⁷

Dále následuje roční účetní závěrka, kterou není nutno nijak podrobně rozebírat. Je tvořena výkazy, které určuje zákon o účetnictví, a které už v tomto textu byly několikrát zmíněny. Číselné hodnoty jsou zde opět uváděny pouze za jedno bezprostředně předcházející období, čemuž tak není v případě americké účetní závěrky Ford Motor Company. Následuje příloha, jež opět systematicky popisuje jednotlivé položky účetní závěrky v pořadí, které je podobné pořadí těchto položek v účetních výkazech. Tím je zajištěna jakási lepší návaznost přílohy na účetní výkazy. Dle mého názoru je však americká příloha v tomto ohledu mnohem propracovanější a její návaznost na výkazy je mnohem jasnější a přehlednější. A to především díky přímým odkazům na přílohu, které jsou uvedeny u jednotlivých položek ve výkazech. Viz kapitola 3.2.

Po příloze účetní jednotka ve své výroční zprávě uvádí zprávu o vztazích, která je již také popisována v předchozí kapitole. Poslední částí je zpráva nezávislého auditora. Zajímavostí je, že v této ani v předchozí české výroční zprávě se nesetkáme s jakýmsi prohlášením ředitele společnosti o správnosti informací ve zprávě uváděných, jako tomu můžeme vidět v amerických výročních zprávách. Ve výroční zprávě společnosti Hyundai lze něco podobného vidět jen ve zprávě o vztazích, kdy je věnován jeden bod jakémusi prohlášení o správnosti údajů, pod kterým je podepsán jednatel společnosti.

Je nutné ještě jednou podotknout, že tato výroční zpráva velmi efektivně využívá svůj marketingový potenciál. Informace v ní uváděny nejsou zbytečně komplikované a obsáhlé. Právě naopak. Každá kapitola je přiměřeně dlouhá, většinou na jednu stranu, a informace jsou sepsány stručně a přehledně. Toto vnímám pozitivně právě z hlediska reálného využití výroční zprávy. Takováto zpráva určitě osloví širší spektrum uživatelů než například předchozí česká zpráva společnosti Ford. Co se týče zákonných požadavků, i ty jsou zde příkladně splněny. Dle mého názoru se jedná o velmi povedenou výroční zprávu, díky které Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o. vhodně prezentuje nejen své výsledky a cíle, ale také své firemní hodnoty.

²⁷ Společenská odpovědnost, známá také jako trojí odpovědnost, případně anglicky corporate social responsibility (CSR) je princip podnikání, kdy podnik operuje takovým způsobem, aby měl pozitivní ekonomický, environmentální a sociální vliv.

3.5 Výroční zpráva General Motors Company

Celosvětově známá mezinárodní korporace General Motors (dále jen GM), obchodovaná na newyorské burze, představuje jednoho z nejvýraznějších výrobců automobilů vůbec. Tato společnost sídlící v americkém Detroitu, ve státě Michigan, má pochopitelně také povinnost sestavit výroční zprávu a v podobě formuláře 10-K jí reportovat Komisi pro cenné papíry (SEC). I přesto, že sídlí v Michiganu, tak stejně jako Ford Motor Company, i tato společnost je oficiálně registrovaná ve státě Delaware, který je mezi ostatními americkými státy považován za daňový ráj.

Na rozdíl od výroční zprávy Ford Motor Company, která propojuje výroční zprávu pro akcionáře s formulářem, je zpráva General Motors čistě jen formulář 10-K. Na internetových stránkách společnosti nelze dohledat jinou, marketingově určenou výroční zprávu. Vedle formuláře 10-K lze však dohledat také tzv. proxy prohlášení za rok 2018. Toto prohlášení, jak je již výše popsáno, je uživatelsky mnohem přívětivější na rozdíl od formulářových zpráv, a díky tomu může také sloužit jako vhodný marketingový nástroj. V případě výroční zprávy GM se opět jedná o velmi komplexní a detailně zpracovaný formulář, který slouží jako skvělý zdroj informací především pro současné akcionáře a potenciální investory. Jeho obsah a struktura jsou dány. Kopírují strukturu, jenž je popisována v teoretické části této práce. Je však škoda, že informace ve formuláři nejsou doplněny žádnými podpůrnými grafy.

Zajímavé je, že účetní závěrka je přiložena, dalo by se říct uprostřed textu, což tuto část činí poměrně nepřehlednou. Jednou z částí položky 8 formuláře²⁸, jsou účetní výkazy. Je nutné zmínit, že toto však není poslední položka. Následuje osm dalších položek. V případě GM je v této položce 8 uvedena konsolidovaná účetní závěrka spolu s přílohou. Poté následuje několik dalších položek, které se věnují jiným problematikám (kontrolním systémům společnosti nebo určitým vztahům a s nimi souvisejícím transakcím atd.). V případě Ford Motor Company je naopak v této části pouze uvedena poznámka, že účetní závěrka a příloha jsou uvedeny až na konci formuláře. Dle mého názoru je toto řešení mnohem přehlednější. Účetní závěrka GM tak není nijak zvlášť oddělená od ostatního textu. Domnívám se, že právě účetní závěrka, která je nezbytným prvkem každé výroční zprávy, by vždy měla být jasně vyčleněna. Z hlediska obsahové stránky je totožná s americkou závěrkou společnosti Ford. Opět v některých výkazech udává číselné hodnoty za více než jedno předcházející období a opět zde můžeme vidět u jednotlivých řádků výkazů přehledné poznámky odkazující na přílohu.

²⁸ Položka 8 – Item 8 – Účetní závěrka a doplňující údaje.

Za povšimnutí dále stojí zpráva auditora. V kapitole 3.2.2 je rozebíráno, jak je tato zpráva ve formuláři od společnosti Ford odlišně nazývána oproti českým standardům. Je tomu tak i v případě GM. Zase se jedná o zprávu nezávislé registrované veřejné účetní firmy. V tomto formuláři je umístěna ještě před účetní závěrku. Zajímavé je hned to, že tato zpráva není od jedné auditorské firmy, ale hned od dvou. S něčím takovým jsem se osobně ještě nesetkala. Zpráva od společnosti Ernst & Young navíc rozdělena do dvou. V první se vyjadřuje k účetní závěrce a ve druhé ke vnitřním kontrolám účetního výkaznictví GM. Poté následuje zpráva od společnosti Deloitte, která se vyjadřuje pouze k účetní závěrce, nikoliv ke vnitřním kontrolám.

Na konci výroční zprávy se opět můžeme setkat s prohlášením od generálního a finančního ředitele deklarující správnost informací ve zprávě uváděných.

Jedná se skutečně o velmi obsáhlou výroční zprávu, jež je doplněna o několik příloh a jejíž délka přesahuje tři sta stran. Jen detailní rozebrání této zprávy by mohlo obsáhnout jednu celou případovou studii. V této kapitole jsem chtěla zmínit především témata a zajímavosti z výroční zprávy společnosti General Motors Company, která jsou relevantní pro tuto práci, a která nějakým způsobem navazují na informace uvedené v předchozích kapitolách. Tato zpráva svým obsahem a strukturou splňuje požadavky stanovené zákonem. Otázkou opět zůstává to, nakolik jsou detailní informace relevantní pro uživatele a zda je opravdu nutné, aby byl tento dokument takto rozsáhlý. Dle mého názoru přes množství informací zde uvedených, je poměrně složité se v textu orientovat. Tato obsáhlost také může mít negativní vliv na uživatele v tom směru, že je odradí zprávu vůbec číst. Avšak věřím, že kdo má potřebu konkrétní informace získat, tak je v této zprávě najde.

3.6 Porovnání výročních zpráv

Když porovnáme mezi sebou výše rozebírané české a americké výroční zprávy, lze pozorovat hned několik odlišností. Tyto odlišnosti vznikají závisle na tom, podle jaké legislativy je zpráva vytvářena a za jakým účelem. Samozřejmě také závisí na účetní jednotce samotné, na informacích, které chce skrze výroční zprávu předat, na uživateli, který chce zasáhnout a celkově na tom, jak se chce konkrétní jednotka prezentovat. Nejenže můžeme pozorovat rozdíly na mezinárodní úrovni, tedy mezi českými a americkými zprávami, ale také na lokální úrovni, resp. v rámci jen českých výročních zpráv a jen amerických výročních zpráv. V této závěrečné kapitole shrnuji poznatky vycházející z rozboru čtyř vybraných výročních zpráv a upozorňuji na rozdíly mezi nimi.

Největším rozdílem je pochopitelně samotná forma. Ve spojených státech je výroční zpráva zastupována již několikrát zmíněným formulářem 10-K. Jeho struktura je jasně daná a platná pro všechny účetní jednotky. Americká legislativa stanovuje nejen obsah informací, jež nesmí být ve zprávě opomenuty, ale také pořadí, ve kterém jsou tyto informace uváděny. Česká legislativa oproti tomu uvádí poměrně stručně, jak má vypadat obsah výroční zprávy, avšak její strukturu jasně neudává. Je tedy na účetní jednotce, jak svou výroční zprávu poskládá. U výše porovnávaných zpráv lze hned na první pohled vidět to, jak jsou americké zprávy několikanásobně detailnější než ty české. Množství informací zahrnutých v 10-K ani zdaleka nelze srovnávat s množstvím informací zahrnutých v české zprávě. Dalším poněkud výrazným rozdílem je využití marketingového potenciálu samotných zpráv. Formuláře 10-K zpravidla neslouží marketingovým účelům a jejich grafická úprava tomu naprosto odpovídá. Jedná se skutečně o dokument s neměnnou formulářovou podobou, který je charakteristický svými dlouhými texty. Výjimečně jsou texty doplněny o podpůrné grafy či tabulky. Toto lze pozorovat ve formuláři Ford Motor Company. Naproti tomu ve zprávě General Motors nelze vidět nic jiného, než černobílý text. Využití výroční zprávy jako marketingového nástroje tedy v případě amerického 10-K nelze. Jediná možnost je propojení výroční zprávy pro akcionáře a formuláře 10-K, tak jak je tomu ve zprávě Ford, kdy alespoň prvních deset stran má nějakou podobu klasické marketingové zprávy. České výroční zprávy zase mají větší prostor pro využití tohoto potenciálu a účetní jednotky lze dělit do dvou skupin. Ty, které výroční zprávu přemění v účinný marketingový nástroj a ty, které ji vyhotoví pouze ze zákonné povinnosti, a tudíž její marketingový potenciál zůstává nevyužit. Obojí lze opět pozorovat ve výše rozebíraných zprávách. Česká výroční zpráva společnosti Ford je jasně vyhotovena pouze ze zákonných důvodů, kdežto zpráva společnosti Hyundai patří do druhé skupiny.

Další rozdíly lze pozorovat v samotné účetní závěrce. Pro mne asi nejvýraznějším rozdílem jsou odkazy na přílohu v jednotlivých účetních výkazech, které jsou charakteristické pro americkou závěrku. Dle mého názoru tyto odkazy mnohem lépe propojují účetní výkazy se samotnou přílohou, a díky tomu je celá závěrka přehlednější. S něčím takovým se u české účetní závěrky nesetkáme. Tady lze pouze pozorovat jakousi provázanost obsahové struktury přílohy se strukturou účetních výkazů. Tedy v české příloze je věnována pozornost jednotlivým položkám účetních výkazů právě v tom pořadí, v jakém jsou tyto položky ve výkazech uváděny. Ráda bych zmínila i to, že v české závěrce jsou vždy uváděny číselné hodnoty za jedno bezprostředně předcházející období. V amerických účetních výkazech, alespoň v těch, které jsou v této 3. kapitole rozebírány, jsou číselné hodnoty uváděny většinou za dvě bezprostředně

předcházející období. Tento fakt také shledávám pozitivním, neboť uživatelé účetních výkazů tak mají možnost lépe zhodnotit vývoj společnosti.

Asi posledním nepatrným rozdílem, který bych chtěla zmínit, je zpráva auditora. Přesněji tedy způsob, jakým je označována. V České republice se vždy setkáváme s označením zpráva nezávislého auditora. Oproti tomu ve Spojených státech je používáno označení zpráva nezávislé registrované veřejné účetní firmy. I když tyto nezávislé registrované veřejné účetní firmy zaštiťují i auditorskou profesi, dle mého názoru tento název může být pro některé uživatele zavádějící.

Co se týče pouze amerických zpráv, asi nejvýraznějším rozdílem je způsob, jakým svou výroční zprávu pojmu. Jak již bylo řečeno, výroční zpráva pro akcionáře a formulář 10-K jsou dva odlišné dokumenty, především s odlišným cílem. Mnoho společností, stejně jako Ford Motor Company, se však rozhodne tyto dva dokumenty sloučit do jednoho. Výsledkem je jeden komplexní dokument, který splňuje jak povinnost reportování Komisi pro cenné papíry, tak povinnost reportování akcionářům společnosti. Další odlišností, na kterou jsem narazila u amerických zpráv společností Ford a GM je umístění účetní závěrky ve formuláři 10-K. Zatímco GM svou účetní závěrku umísťuje přibližně uprostřed celého formuláře, tak Ford ji naopak umísťuje až na konec. Opět se lze zamýšlet nad tím, co je pro uživatele přehlednější. Dle mého názoru to je umístění závěrky až na konec formuláře, ovšem každý má jiné preference.

U českých výročních zpráv bych za přední rozdíl znovu označila způsob, jakým se ke své výroční zprávě staví. Buď se tedy může jednat o výroční zprávu, ve které je kladen důraz na grafickou stránku stejně jako na obsahovou, nebo o výroční zprávu, jež je vyhotovena pouze z informační povinnosti účetní jednotky. Toto lze opět pozorovat u vybraných českých zpráv společnosti Hyundai a Ford, jak je již zmíněno výše. Dle mého názoru je škoda, že některé společnosti nevyužijí potenciál, který výroční zpráva má, avšak to už závisí na účetní jednotce samotné. Je zase nutné vzít v úvahu skutečnost, že důležitost, jež je přikládána zprávám v České republice, není ani zdaleka tak velká, jako důležitost přikládána zprávám v USA. Účetní jednotky mají sice povinnost výroční zprávu sestavit, ale uživatelé nemají povinnost ji číst. Záleží už pak tedy jen a jen na účetní jednotce, jak atraktivní zprávu vyhotoví.

Závěr

Cílem této práce bylo porozumět legislativní nárokům, jež jsou kladeny na výroční zprávy v České republice, USA a Velké Británii a pochopit celkový přístup k výročním zprávám v jednotlivých státech a odhalit rozdíly mezi nimi.

Teoretická část této práce byla rozdělena do dvou částí. Nejprve jsem obecně definovala výroční zprávu jako takovou a informace, které skrze ni účetní jednotky mohou předávat. Poté jsem se věnovala obsahu výroční zprávy, kdy jsem se zaměřila na rozlišení mezi finančními a nefinančními informacemi jež jsou ve zprávě zahrnuty. Konkrétně jsem jmenovala příklady obou typů informací a dále jsem poukázala na rostoucí trend soustředění se na informace nefinanční. Také jsem obecně popsala strukturu výroční zprávy, která byla v práci rozdělena do tří částí: prezentační, finanční a závěrečná. Při tvorbě výroční zprávy nelze opomenout fakt, že neexistuje pouze jediná cílová skupina. Spektrum uživatelů zpráv je skutečně široké, a proto v teoretické části také charakterizují jednotlivé skupiny uživatelů a zdůrazňuji, jak je důležité, aby se účetní jednotka při tvorbě zprávy zamyslela nad tím, na jakou skupinu primárně jejich výroční zpráva cílí. Nakonec jsem v této části zmínila některé výhody, ale i omezení, která jsou se zprávou spojená.

V druhé části jsem se už konkrétně věnovala legislativní úpravě výroční zprávy v České republice, Spojených státech a Velké Británii. V této kapitole lze velmi jasně pozorovat, jak je přístup k této problematice v každém státě zcela odlišný. Asi nejprísnejší podmínky pro reportování svých ročních výsledků můžeme vidět v USA. Tamní účetní jednotky jsou povinny sestavit dokonce dva obsáhlé dokumenty, jež představují výroční zprávu a jež jsou primárně určeny akcionářům. Oproti tomu v České republice lze pozorovat mnohem benevolentnější pravidla pro tvorbu výročních zpráv, která nejsou ani zdaleka tak obsáhlá jako ta americká, či britská. V případě Velké Británie můžeme opět pozorovat zcela odlišný přístup oproti ostatním státům. Tato legislativa konkrétně upravuje několik reportů, jež dohromady vytváří významnou část výroční zprávy, avšak výroční zprávu samotnou britská legislativa neupravuje. V této teoretické části jsem vysvětlila skutečnost, jak k výročním zprávám jednotlivé státy přistupují, a jak jsou vlastně tvořeny. Dále jsem u každého státu uvedla informace o tom, jaké účetní jednotky jsou povinny zprávu vyhotovit, jaké jsou požadavky na jejich obsah a strukturu, a komu musí být reportovány. Shrnutím těchto veškerých informací jsem se pokusila čtenáři předat jasný obrázek toho, co vlastně znamená výroční zpráva v České republice a v zahraničí.

Tuto kapitolu jsem vypracovala tak, aby bylo možné hned na první pohled pozorovat rozdíly mezi jednotlivými státy. Zdůraznila jsem a popsala specifika charakteristická pro každý stát.

Praktická část byla věnována porovnání vybraných výročních zpráv. Nejprve jsem odůvodnila svůj výběr dvou českých a dvou amerických zpráv a následně byly všechny tyto zprávy rozebírány a porovnávány. U každé zprávy jsem stručně představila společnost, jejíž zpráva byla rozebírána a poté se věnovala samotnému obsahu a struktuře výroční zprávy. Vždy jsem se pokusila zdůraznit zajímavosti, na které jsem narazila v jednotlivých zprávách a také na odlišnosti mezi nimi. Pozornost jsem také věnovala účetním závěrkám a zprávám auditora, které jsou nedílnou součástí výročních zpráv a mezi kterými bylo možno pozorovat jisté odlišnosti. V neposlední řadě jsem se zaměřila na to, zda společnosti využily plně potenciál výroční zprávy jakožto marketingového nástroje.

V poslední kapitole praktické části byly zprávy porovnávány mezi sebou. Asi nejvýznamnějším rozdílem je formulářová podoba amerických výročních zpráv, která tak z výroční zprávy dělá naprosto neúčinný marketingový nástroj. Avšak díky formulářové podobě jsou americké zprávy obsahově velmi podobné, a to umožňuje jejím uživatelům lépe a snadněji porovnávat jednotlivé americké podniky mezi sebou. Díky tomuto, a také díky podrobnosti formulářů 10-K mohou uživatelé dělat co nejlepší investiční rozhodnutí. Naproti americkým zprávám stojí české výroční zprávy, které však ne vždy svůj potenciál využívají. Dále určitě můžeme hovořit o detailnosti výročních zpráv. Vedle obsáhlých a podrobných amerických zpráv máme obsahově skromnější české zprávy. Dle mého názoru nezáleží ani tak na tom, jak je zpráva obsáhlá, ale především na tom, jakou informační hodnotu přináší jejím uživatelům. Je důležité, aby účetní jednotky byly schopny do své zprávy zahrnout jen ty informace, které jsou pro uživatele relevantní.

Mezi zprávami lze pozorovat nepřeborné množství odlišností. A to nejen v mezinárodním měřítku, ale také v tom lokálním. Závěrem bych zdůraznila to, že nezáleží pouze na legislativě, podle které je zpráva sestavována, ale především také na účetní jednotce samotné. Postoj společnosti ke své výroční zprávě je klíčový. To, komu bude zpráva určena, způsob, jakým se bude společnost prezentovat i sdělení, které chce účetní jednotka svou zprávou předat. To vše při vytváření tohoto dokumentu hraje roli. Ať už se jedná o zprávu českou, americkou či britskou, vždy bude originální a bude se nějakým způsobem odlišovat od ostatních.

Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

1. BITTAR, Donald A., 2016. *Getting Under the Hood of an Annual Report* [online]. Melbourne (USA): DABittar Publications. [vid. 2020-02-25]. ISBN 9780615629827. Dostupné z: <http://trunity.org/textbooks/30301>
2. BŘEZINOVÁ, Hana. 2014. *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-640-2.
3. DVOŘÁKOVÁ, Dana. 2014. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. Brno: Bizbooks. ISBN 978-80-265-0149-7.
4. ZOUBEK, Karel, 1999. *Jak zpracovat dobrou výroční zprávu: (praktický rádce)*. Praha: ENTRE. ISBN 80-238-4750-3.

Internetové zdroje:

1. BASU, Chirantan, ©2020. *Who Is the Target Audience for an Annual Report Filed With the SEC?* Small Business - Chron.com, [online]. [vid.2020-02-28] Dostupné z: <http://smallbusiness.chron.com/target-audience-annual-report-filed-sec-37795.html>
2. CHEN, James, 2019. *10-K* | Investopedia. [online]. [vid.2020-02-28] Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/1/10-k.asp>
3. FRC, 2018. *Guidance on the Strategic Report*. Financial Reporting Council. Frc.org.uk. [online]. [vic.2020-03-20] Dostupné z: <https://www.frc.org.uk/getattachment/fb05dd7b-c76c-424e-9daf-4293c9fa2d6a/Guidance-on-the-Strategic-Report-31-7-18.pdf>
4. O'KELLEY, Jeff, 2019. *What Do Creditors Look for on Financial Statements?* | Bizfluent. [online]. [vid.2020-03-08] Dostupné z: <https://bizfluent.com/info-8179840-do-creditors-look-financial-statements.html>
5. ReportWatch, 2016. *How important is the annual report today?* ReportWatch. e.com [online]. [vid.2020-02-28] Dostupné z: <https://www.reportwatch.net/report-essentials/how-important-is-the-annual-report-today/67/>
6. SEC, 2009. *Form 10-K*. SEC.gov. [online]. [vid.2020-03-12] Dostupné z: <https://www.sec.gov/fast-answers/answers-form10khtm.html>
7. SEC, 2014. *Annual Report*. SEC.gov. [online]. [vid.2020-03-14] Dostupné z: <https://www.sec.gov/fast-answers/answers-annrephm.html>

8. STITTLE, John, 2003. *Annual reports: delivering your corporate message to stakeholders*. Burlington, VT, USA: Gower, 0032n. l. ISBN 0566084945.
9. William Joseph Communications, © 2020. *The Benefits of Annual Reports*. WJ Insights. [online]. [vid.2020-03-08] Dostupné z: <https://www.williamjoseph.com/benefits-annual-reports/>

Odborné publikace:

1. ARVIDSSON, Susanne, 2011. *Disclosure of non-financial information in the annual report*. Journal of Intellectual Capital [online]. 277-300 [vid. 2020-02-28]. DOI: 10.1108/14691931111123421. ISSN 1469-1930. Dostupné z: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/14691931111123421/full/html>
2. BEDENIK, Nidžara Osmanagić, BARIŠIĆ, Petra, 2019. *Nonfinancial Reporting: Theoretical and Empirical Evidence*. IntechOpen [online]. [vid. 2020-02-28]. DOI: 10.5772/intechopen.87159. Dostupné z: <https://www.intechopen.com/books/sustainable-management-practices/nonfinancial-reporting-theoretical-and-empirical-evidence>
3. ZÁRYBNICKÁ ŽÁROVÁ, Marcela, 2019. *Do Czech small and medium-sized companies disclose non-financial information?* Český finanční a účetní časopis [online]. 71-83 [vid. 2020-02-28]. DOI: 10.18267/j.cfuc.523. ISSN 18022200. Dostupné z: <http://cfuc.vse.cz/doi/10.18267/j.cfuc.523.htm>

Právní předpisy:

1. Companies Act 2006
2. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
3. Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
4. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích.

Výroční zprávy:

1. Výroční zpráva Ford Motor Company za rok 2018
2. Výroční zpráva Ford Motor Company, s. r. o. za rok 2018
3. Výroční zpráva Hyundai Manufacturing Czech s.r.o. za rok 2018
4. Výroční zpráva General Motors Company za rok 2018

Seznam obrázků

Obrázek 1: Ukázka scanu.....	36
Obrázek 2: Příklad odkazů v rozvaze na přílohu k účetní závěrce.....	38

Seznam tabulek

Tabulka 1: Lhůty pro podání 10-K, 10-Q Komisi pro cenné papíry	24
Tabulka 2: Povinnost vyhotovení jednotlivých zpráv	30